

Jan Šmidák:

Do nového školního roku.

Vstupujeme do druhého roku československé jednotné školy. Máme před sebou veliké úkoly, abychom ve skutek uvedli nový školský zákon, abychom pomohli budovat novou socialistickou školu a plně ji zapojili do společného budování naší drahé republiky.

Naším hlavním úkolem v příštím školním roce bude prohloubení práce žákovských organizací, vybudování pionýrských oddílů Junáka na školách I. a II. stupně a prohloubení činnosti skupin ČSM na školách III. stupně.

Loňské zkušenosti a zejména závěrečná pracovní konference žákovských organizací nám ukázaly, že je třeba stálého styku všech žákovských organizací, vzájemné kontroly i kritiky. Je také třeba ukázat veřejnosti pěknou a dobrou práci, která na mnoha školách skutečně je. Zde není skromnost na místě. Jako má mládež zájem na tom, co se děje ve světě dospělých, tím větší zájem musejí mít dospělí na práci a růstu naší mládeže a našich škol. Proto je nutno veřejnost hodně a často informovat.

Vítáme proto s radostí ochotu Záhorské kroniky, jež dává našim školám k dispozici Vlastivědnou přílohu mládeže. Využijeme této příležitosti a vybudujeme z přílohy skutečnou tribunu školní mládeže hranického okresu. Bude to náš časopis, pro nás a o nás! Bude to časopis žákovských organizací a pionýrů. Voláme vás proto všechny do radostné práce, žáky i učitele od mateřských až po školy III. stupně. Pište a kreslete pro vlastivědnou přílohu Záhorské kroniky. Čtěte ji a dejte číst rodičům. Bude je jistě zajímat, čím a jak žijete ve škole. Bude je jistě zajímat celá Záhorská kronika, protože bude uceleným obrazem života našeho okresu: od jeho minulosti přes dnešek s výhledem do budoucnosti, kterou představujete vy mladí.

A to je jediné správné zaměření dobré kroniky. Z minu-

losti vycházíme, z ní se učíme, z ní čerpáme dobré a správné pro dnešek, abychom na základě zkušenosti budovali šťastnější a krásnější budoucnost. Naše minulost je tak slavná, krásná a pro nás poučná proto, že u nás ve slavných a i nejtěžších dobách měl rozhodující vliv lid a nikoliv šlechta jako u většiny ostatních evropských národů.

Dnešní veliká doba budování socialismu vyžaduje, aby i mládež byla plně na svém místě, aby dovedla v budoucnu lépe hospodařit, tvořit a žít než my starí. Ve škole se k tomuto úkolu připravujete a Záhorská kronika vám k tomu pomáhá.

A proto: vyhrňme si rukávy a s chutí do nového školního roku, do nové práce, abychom na příští pracovní konferenci mohli hrdě a radostně přehlédnout své celoroční snažení s vědomím, že hranická mládež svým postojem plní přání ministra školství prof. Zdeňka Nejedlého, aby nová škola byla skutečně štěstím a zárukou lepší budoucnosti našeho národa.

Soutěž mládeže na Hranicku.

Mladí přátelé,

abyste ukázali, co dovedete, jak se podílíte podle svých sil na výstavbě republiky a ukládáte si mezi sebou pracovní soutěžení, vypisuje pro vás také Záhorská kronika soutěž. Napište nebo nakreslete nám podle připojeného plánu příspěvky, které pošlete na adresu ONV - ref. pro školství, osvětu a tělesnou výchovu v Hranicích. O nejlepších příspěvcích rozhodne komise redakcí Z. k. ustanovená a budou pak otištěny, odměněny pěknými knižními cenami a výsledky soutěže budou veřejně zhodnoceny na výroční okresní konferenci ŽO. — Následující soutěžní plán obsahuje jen stručný přehled, co všechno můžete do soutěže dělat. Vaši páni učitelé vám jistě ochotně poradí a budou též rádi organizovat kolektivní, společnou práci svých tříd pro soutěž.

1. *Naše obec.* Vlastivědný článek, který může být buď všeobecným náčrtem, nebo zpracováním jednotlivých námětů, jako na př.: zeměpisné a přírodní podmínky naší obce; z minulosti obce, její založení, původ jejího jména a názvů místních tratí; přírodní nebo historické památky u nás, nebo

národopisné zvyklosti (kroj, zvyky, pověry, místní pověsti); hospodářský, případně průmyslový význam naší obce: co se u nás pěstuje a chová, co se vyrábí a jak; jak u nás lidé pracují, jak se u nás žije.

2. *Památné události minulých let u nás*, na př. co se v naší obci a ve škole dělo za okupace a ve válce, partyzáni v našem kaji, konec války a osvobození, jak jsme přivítali rudou armádu - osvoboditelku, nový život ve svobodném státě, únorové události u nás, budování naší lidové demokratické republiky.

3. *Jak plníme pětiletku*, na př.: naše práce ve škole, v zázkovské organizaci, v ČSM; naše soutěže a pracovní závazky; jak chodíme na brigády, sbíráme odpadové hmoty; jak se plní pětiletý plán v naší obci — v dodávkách, ve výrobě, v budování.

4. *Obrázek, kresba nebo propagační diagram* na jakýkoliv námět z předchozích bodů: na př. náčrtek obce, třeba s krajinou, školy, památných budov, továren; dělníků nebo rolníků při práci, třídy při vyučování nebo na brigádě; agitáční plakát, na př. výzva k soutěžení ve sběru odpadků.

Jak vidíte, námětů je víc než dost, můžete také udělat něco samostatnějšího. Příspěvky podle bodu 3. a 4. pošlete v různých dobách roku podle skutečných událostí. Při hodnocení bude přihlíženo i k počtu zaslaných hodnotných příspěvků. Soutěž končí 31. 5. 1950. Do té doby čekáme na vaše příspěvky. Všichni se účastníme soutěže Záhorské kroniky! Mnoho zdaru!

Redakce Z. k. a OPS.

Školní děti z Potštátu u předsedy sněmovny.

Milí kamarádi a kamarádky,

konec školního roku jsme prožili v samých radostech a výletech. Teprve teď, na začátku prázdnin, jsme se sešli a píšeme Vám o naší práci.

Na podzim roku 1948 jsme si založili zájmový kroužek. Vždy jsme si po vyučování něco nacvičili a pak s tím vystoupili při slavnostech nebo v sousedních školách. Také jsme se přihlásili do Soutěže tvořivosti mládeže (STM). Chtěli jsme soutěžit, abychom se něčemu naučili od ostatních, kteří umíte lépe přednášet nebo zpívat. Byli jsme velice překvapeni, když jsme na okresním kole STM v Hranicích zvítězili. Dali jsme se ještě s větší chutí do práce a nacvičování. Pak jsme vyhláli také ve své skupině na krajském kole STM v Olomouci a dostali jsme krásnou sošku. V Olomouci jsme také vystupovali

v Městském divadle. Je to velké a krásné divadlo a všichni nám hodně tleskali. Měli jsme radost a těšili jsme se, že pojedeme soutěžit do Prahy.

Soutěž byla ale přeložena do Ostravy a tak jsme byli trochu zklamáni, protože Prahu ještě nikdo z nás neviděl. Ale najednou přišel dopis od ministerstva informací a osvěty z Prahy, že máme přijet na čtyři dny do Prahy a že všechno i cestu budeme mít zadarmo. Tak jsme jeli. V Praze jsme se měli tuze dobře. Bydlili jsme u vojáků. Všichni nás měli rádi a starali se o nás. Bylo to už koncem června, ale protože bylo chladno, tak nám vždy ještě topili. Jídlo jsme měli velice dobré jako bývá doma na hody a každý mohl sníst kolik chtěl. V Praze jsme se pořád vozili v autobusech nebo v elektrických pouličních drahách — říkali jsme jim jako Pražáci — elinky. Jedno dopoledne jsme byli pozváni k panu předsedovi Národního shromáždění Dr. Oldřichu Johnovi. Museli jsme chvíli čekat a tak nás zavedli do poslanecké sněmovny. Tě se říká »kovárna zákonů«, protože se tam tvoří zákony, které nás chrání a kterými se musíme řídit, aby v naší republice bylo ještě lépe.

Je to velká místnost s podlahou do kopečka, vpředu je velký státní znak a pro poslance jsou lavice pro tři. Mohli jsme si sednout do nich, protože tam nikdo nebyl. — K panu předsedovi se jde přes mnoho kanceláří a všichni vstávali a usmívali se na nás. Usmívali jsme se také, ale měli jsme trochu strach. Ale úplně zbytečně, protože pan předseda nás velice pěkně přivítal, každému podal ruku a všechny nás pohladil a řekl, že nás a všechny ostatní děti i dospělé má rád a že pořád bude pracovat ze všech svých sil, abychom se měli všichni brzy a hodně dobře. Potom jsme si sedli a on s námi vykládal jako náš kamarád a chtěl, abychom mu ukázali, co umíme. Zpívali jsme a recitovali a pan předseda začal vždycky první tleskat. Nakonec jsme dostali každý knížku s jeho podpisem a balíček dobrého cukru. — V Praze jsme také účinkovali v Domě umění. Tam byl zase primátor hlavního města Prahy dr. Václav Vacek. Vystupovali jsme první a pak děti ze Slovenska. Ty velmi pěkně tančily. Poslední den v Praze jsme jeli parníkem a odpoledne jsme byli v zoologické zahradě. Nejvíce se nám líbil slon, který sám chobotem ve vzduchu si rozbíjí kostku cukru zabalenou i v celých novinách a pak ji sní.

Domů jsme se vrátili zase rychlíkem. Hned druhý den jsme jeli do Ostravy na ústřední kolo STM. Vystupovali jsme v různých závodech v Ostravě a okolí. Nejraději nás měli v Krnově a v železárnách ve Svinově. Tam je velice horko a těžká práce, ale už se staví nové železářny, ve kterých nebude taková dřina. Přesto se nám tam moc líbilo a hned by se chtěl každý učit hutníkem. V Ostravě jsme skončili na 3. místě. Všichni říkali, že to je pěkné umístění. Tak jsme si řekli, že Vám, všem dětem hranického okresu, napíšeme a že se dáme všichni narok do soutěžení. Budeme si vzájemně radit a pomáhat. Však nám napište v soutěži mládeže do Záhorské kroniky o své práci. Vynasnažíme se, aby příštím rokem STM vyhrála některá škola hranického okresu. Myslíme, že když dáme hlavy dohromady, že se dílo podaří a našemu okresu získáme vítěznou vlajku. Nazdar!

Za III. třídu národní školy v Potštátě:

Marie Konvičková.

Jiří Podhájský.

v Městském divadle. Je to velké a krásné divadlo a všichni nám hodně tleskali. Měli jsme radost a těšili jsme se, že pojedeme soutěžit do Prahy.

Soutěž byla ale přeložena do Ostravy a tak jsme byli trochu zklamáni, protože Prahu ještě nikdo z nás neviděl. Ale najednou přišel dopis od ministerstva informací a osvěty z Prahy, že máme přijet na čtyři dny do Prahy a že všechno i cestu budeme mít zadarmo. Tak jsme jeli. V Praze jsme se měli tuze dobře. Bydlili jsme u vojáků. Všichni nás měli rádi a starali se o nás. Bylo to už koncem června, ale protože bylo chladno, tak nám vždy ještě topili. Jídlo jsme měli velice dobré jako bývá doma na hody a každý mohl sníst kolik chtěl. V Praze jsme se pořád vozili v autobusech nebo v elektrických pouličních drahách — říkali jsme jim jako Pražáci — elinky. Jedno dopoledne jsme byli pozváni k panu předsedovi Národního shromáždění Dr. Oldřichu Johnovi. Museli jsme chvíli čekat a tak nás zavedli do poslanecké sněmovny. Té se říká »kovárna zákonů«, protože se tam tvoří zákony, které nás chrání a kterými se musíme řídit, aby v naší republice bylo ještě lépe.

Je to velká místnost s podlahou do kopečka, vpředu je velký státní znak a pro poslance jsou lavice pro tři. Mohli jsme si sednout do nich, protože tam nikdo nebyl. — K panu předsedovi se jde přes mnoho kanceláří a všichni vstávali a usmívali se na nás. Usmívali jsme se také, ale měli jsme trochu strach. Ale úplně zbytečně, protože pan předseda nás velice pěkně přivítal, každému podal ruku a všechny nás pohladil a řekl, že nás a všechny ostatní děti i dospělé má rád a že pořád bude pracovat ze všech svých sil, abychom se měli všichni brzy a hodně dobře. Potom jsme si sedli a on s námi vykládal jako náš kamarád a chtěl, abychom mu ukázali, co umíme. Zpívali jsme a recitovali a pan předseda začal vždycky první tleskat. Nakonec jsme dostali každý knížku s jeho podpisem a balíček dobrého cukru. — V Praze jsme také účinkovali v Domě umění. Tam byl zase primátor hlavního města Prahy dr. Václav Vacek. Vystupovali jsme první a pak děti ze Slovenska. Ty velmi pěkně tančily. Poslední den v Praze jsme jeli parníkem a odpoledne jsme byli v zoologické zahradě. Nejvíce se nám líbil slon, který sám chobotem ve vzduchu si rozbíjí kostku cukru zabalenou i v celých novinách a pak ji sní.

Domů jsme se vrátili zase rychlíkem. Hned druhý den jsme jeli do Ostravy na ústřední kolo STM. Vystupovali jsme v různých závodech v Ostravě a okolí. Nejraději nás měli v Krnově a v železárnách ve Svinově. Tam je velice horko a těžká práce, ale už se staví nové železářny, ve kterých nebude taková dřina. Přesto se nám tam moc líbilo a hned by se chtěl každý učit hutníkem. V Ostravě jsme skončili na 3. místě. Všichni říkali, že to je pěkné umístění. Tak jsme si řekli, že Vám všem dětem hranického okresu, napíšeme a že se dáme všichni narok do soutěžení. Budeme si vzájemně radit a pomáhat. Však nám napište v soutěži mládeže do Záhorské kroniky o své práci. Vynasnažíme se, aby příštím rokem STM vyhrála některá škola hranického okresu. Myslíme, že když dáme hlavy dohromady, že se dílo podaří a našemu okresu získáme vítěznou vlajku. Nazdar!

Za III. třídu národní školy v Potštátě:

Marie Konvičková.

Jiří Podhájský.

Drahomíra Julínková:

Význam mateřských škol a rozvoj na okrese hranickém.

Význam a důležitost mateřských škol pro předškolní výchovu poznal již náš největší učitel — Jan Amos Komenský, který ve své knize »Informatorium školy mateřské« píše, že »dítky jsou nejdražší Boží dar a klenot, hodný nejpilnějšího opatrování«.

Význam výchovy v mateřské škole byl dlouho opomíjen a přehlížen. Teprve po osvobození jest mateřským školám věnována patřičná pozornost a odborní činitelé náležitě podporují vzrůst a rozvoj těchto škol. Jako nový prvek jest v mateřských školách zaváděna kolektivní výchova dětí.

Účelem mateřských škol jest podporovati a doplňovati domácí výchovu dítek školou dosud nepovinných, zvláště dětí těch rodičů, kteří pro práci nemohou věnovati plnou péči výchově svých dětí. Po stránce pedagogické připravují mateřské školy dítě pro školu národní, ale neděje se tak vyučovacími formami po způsobu školském. Výchovné cíle u dětí předškolního věku musí býti dosaženy převážně zábavou, hrou a zaměstnáními, při nichž individualita dítěte jak v pohybu, tak i v projevu musí býti záměrně, cílevědomě a při tom nenápadně usměrňována a co nejméně brzděna. Dnešní mateřská škola vychovává dítě ke kolektivnímu způsobu života, klade základy mravní povahy dítek v duchu demokratické svobody, slušného chování, mravních návyků a smyslu pro pořádek.

Vyhlášením dvouletého a později pětiletého plánu neobyčejně vzrostl význam mateřských škol. Mateřská škola má zaměstnaným ženám-matkám zajistiti klid a zbaviti je strachu a starosti o děti v době, kdy jsou mimo domov — v práci. Tomuto účelu nejlépe vyhovují mateřské školy s nepřetržitým, celodenním provozem. Na hranickém okrese se doposud, bohužel, nepodařilo přes veškeré úsilí zřídit mateřské školy s celodenní péčí, jelikož jejich zřízení naráží na finanční potíže a na malé pochopení směrodatnými činiteli v jednotlivých obcích.

Tak jako v hospodářském životě jest základním předpokladem zdárného výsledku dobré plánování a dokonalé pracovní metody, bylo i v oboru předškolní výchovy zavedeno systematické plánování. Ve dvouletce plánovaný počet nově otevřených mateřských škol podařilo se překročiti o plných 100%, a i v prvním roce pětiletky otvírání nových mateřských škol slibně pokračuje.

Do osvobození bylo na hranickém okrese celkem 5 mateřských škol,

Od osvobození do konce dvouletky bylo zřízeno 36 tříd mateřských škol, a to:

V Hranicích 6 nových oddělení, v Bělotině 2, Hustopečích 2, ve Velkém Újezdě 2, v Lipníku n. B. 3, 1 v Heřmanicích, Jindřichově, Potštátě, Polomi, Týně, Dolním Újezdě, Drahotuších, Hrabůvce, Jezernici, Lazníkách, Nových Dvorech, Louče, Milenově, Miloticích, Dol. Nětčicích, Oseku, Veselíčku, Malhoticích, Opatovicích, Skaličce, Ústí a Zbrašově. Mimo to byly zřízeny mateřské školy v Kelči, Prosenicích, Spálově a Kozlově, kteréžto obce zavedením nového krajského zřízení připadly jiným okresům.

V prvním roce pětiletky byly doposud zřízeny mateřské školy ve Velké, Bohuslávkách, Nejdku, ve Stříteži a třetí třída v Bělotině, Černotině, Rakově, Soběchlebských, Paršovicích a druhé oddělení v Týně a Drahotuších. Tím bude splněna pětiletka v budování mateřských škol na 100%.

K. Koch:

Chmelová brigáda v Lipníku n. B.

Koncem srpna odejelo 111 děvčat a chlapců na česání chmele na Žatecko, kde bylo třeba přes 70.000 česáčů. 13členná skupina z odborné školy pro ženská povolání pracovala ve Skupicích u Postoloprt od 24. srpna a načesala za 8 dní celkem 789 větelů po 30 litrech. Nejpilnější načesala za 1 den 12 větelů a vydělala za celou dobu 540 Kčs. 61členná skupina z dívčí střední školy pracovala ve Veleticích, okr. Žatec, od 29. srpna a načesala za 12 dní 3.066 větelů, nejpilnější začka načesala 13 větelů za 1 den a vydělala si 572 Kčs. 28členná skupina z chl. střední školy pracovala rovněž ve Veleticích od 30. srpna a načesala za 11 dní 1.115 větelů. Nejlepší denní výkon podal žák z chlapecké skupiny odb. uč. Jos. Perutka, 16 větelů za 1 den. Ubytování a stravování skupin bylo dobré až velmi dobré — až na část dívčí skupiny, nevhodně ubytovanou — což však bylo po dvou dnech k jejich spokojenosti napraveno. Kromě uvedených skupin odejelo 5 žáků chl. stř. školy dodatečně s jinými skupinami, 6 žáků a žákyň reálného gymnasia připojilo se k lipenským skupinám.

Chmel je důležitý vývozní předmět, proto práci při česání chmele nelze měřit jen vzhledem k výdělku, ale zvláště jako důležitou spolupráci na celkovém národním hospodářství.

Práce na chmelnicích byla za sluníčka veselá, za mlhy a bouřky pilná — i doma pod střechem.

Chmelová brigáda.

Žáci lipnické střední školy se rozhodují na konci minulého školního roku, kam letos o prázdninách na brigádu. — Na chmel.

Netrpělivě čekáme na den odjezdu. Už je tu. Dlouhá cesta vlakem a už jsme ve Veleticích u Žatce. Jsme u cíle své cesty — ve statku,

kde strávíme více dní. Po krátkém odpočinku prohlédneme statek a zkusíme hospodáře. Osvěžení spánkem druhý den ráno časné vstáváme. Ozbrojení koši a stoličkami jdeme na chmelnici. Vítají nás vysoké sloupky spojené dráty, a štoky, porostlé šiškami. Připadáme si jako v kleci. Usazení na stoličkách se strženými šlahouny začínáme si hrát s šíškami. Jak si kdo s nimi dobře dovede hrát, tak mu stoupá výdělek. Čas rychle ubíhá. Už je tu poledne. Najedení a odpočinutí se všichni s chutí vrháme znovu do práce. Večer nás čeká dobrá večeře. Nasycení jdeme se ještě projít po vesnici. O půl desáté uléháme. Nikdo ještě nespi, ale sděluje kamarádovi své nové poznatky a dojmy. Práce jde od ruky a dny rychle utíkají. Slavný okamžik: poslední štok. Strhl jej hospodář. S jásotem se vracíme do statku. Balíme zavazadla, loučíme se s hospodářem a s pěknými vzpomínkami jedeme domů.

Jsme rádi, že jsme pomohli česat zelené zlato, za které dostane naše republika cenné valuty.

J. Sedlák, III.A, střední šk. v Lipníku n. B.

Vzpomínka na úmrtí Julia Fučíka.

Dne 7. září, na shromáždění žakovské organizace, navrhl žák Fr. Plšek, abychom uspořádali vzpomínkové pásmo 8. září, kdy byl umučen novinář J. Fučík. Všichni návrh přijali a každá třída si vzala za úkol připravit nějaké číslo.

Program žáci sestavili velmi pěkný. Plšek měl krátký proslov na zahájení a Kašpaříková nám řekla mnoho o jeho životě a jeho práci na thema »Jeden z bojovníků«. A. Gregorová a J. Nádvorník nám přečetli pěkné výňatky z knihy »Reportáž psaná na oprátce«.

Program vhodně doplnily písně, zazpívané pěveckým kroužkem: »Za starů Břeclavů« a »Sobotěnka ide«. Vl. Vrátná pěkně spojovala čísla vždy několika vhodnými slovy nebo krátkou básní. Pásmo zakončil M. Bezděk básní »Teď přišel čas«. Pak jsme všichni zazpívali »Píseň práce«.

Tím naše tryzna skončila, ale stále zaznívala slova J. Fučíka v našich srdcích — »lidé, měl jsem vás rád, Bděte!«

Při této příležitosti jsme se my žáci a žákyně střední školy zavázali, že výtěžek z odpracovaných hodin na brigádách věnujeme na zakoupení knih J. Fučíka pro žakovskou knihovnu.

Nakonec slibujeme, že budeme žít tak, aby se stal život takový, za jaký J. Fučík bojoval a za jaký přinesl největší oběť — život.

Žakovská organizace střední školy v Oseku n. B. J. Kotíková.

Výstava radostné práce v Olomouci.

Dne 14. září byli jsme se podívat na výstavu OVT v Olomouci. Jeli jsme autobusem. U olomoucké radnice čekal nás průvodce, který nás provedl výstavou a Olomoucem.

Olomoucké výstavní trhy nás seznámily s tím, co se v olomouckém

kraji vyrábí. Viděli jsme koberce, oděvní průmysl, obuv, zemědělské stroje, cukrářské výrobky, nábytek a mnoho jiných věcí.

Slovensko bylo zastoupeno žilinským krajem. Vystavovalo své výrobky, hlavně výrobky z mléka.

Všechno vystavované zboží bylo krásné a dobré. To svědčí o dobré práci dělníků českých i slovenských. Všichni se řídí heslem: Více, lépe, levněji.

Po prohlídce výstavy vystoupili jsme na věž radnice a prohlédli si celé olomoucké okolí. Pak jsme navštívili kostely a museum. V museum jsme poznali obydlí, oděv a různé vykopávky po našich předcích. Nejvíce nás zaujala obrovská postava hanáckého velikána a sílaka Drásala.

Odpočinuli jsme si ve Smetanových sadech. Zde jsme pojedli a obdivovali zvířenu olomouckých sadů. Pak jsme spěchali na autobus. Všem se výstavní trhy velmi líbily.

A. Kopečná, III. třída národní školy v Dolním Újezdě.

Dopis dětem na Slovensku k Mezinárodnímu dni boje za mír 2. X. 1949.

Drazí přátelé!

Mezinárodní mírový kongres v Paříži se usnesl, že v neděli 2. října 1949 bude na celém světě »Mezinárodní den boje za mír«.

Jsme rády, že celý svět bude bojovat za mír. Jsme ještě velmi mladé, ale už jsme poznaly hrůzy druhé světové války. Tenkrát trpělo mnoho našich lidí v koncentračních táborech. Blízcí příbuzní deseti žákyň z naší třídy poznali hrůzy německých koncentráků. Jedné naší spolužačky zahynula v koncentračním táboře dokonce i maminka, babička, tetička a strýc. Všechny cítíme její bolest. Naše spolužačky, které chodily do školy v blízkém Dolním Újezdě, nám vyprávěly, jak blízko jejich školy spadla bomba, co vystály strachu a jak přes pole utíkaly domů. Samy si pamatujeme, jak jsme musely utíkat ze školy, když byl nálet. Tenkrát byl u nás hlad a bída. Proto nechceme už nikdy válku. Všichni do boje za mír!

Jistě i vy, děti na Slovensku, toužíte po tom, aby mír na celém světě byl zachován a budete se jako my ze všech sil o to přičiňovat. Prosíme, odepište nám, jak vy jste u vás na Slovensku prožily válku, abychom poznali, jak usilovně toužíte po míru.

Zdravíme vás srdečně a těšíme se, že budeme společně usilovat o zachování míru a pracovat pro něj ze všech sil, dle hesla:

»Buduj vlast, posílíš mír!«

Za žakovskou organizaci 2.A třídy dívčí stř. školy v Lipníku n. B.:

Eva Mádrová, předsedkyně,

H. Höllová, org. referentka.

Dorost ČsČK při dívčí střední škole v Lipníku n. B. se připojuje k dopisu 2.A třídy a zdraví dorost ČsČK na Slovensku. Slíbujeme, že bude ze všech svých sil pracovat pro udržení míru tím, že bude pomáhat při budování své drahé republiky.

Zprávy z hranického školství.

Učitelé a profesori našeho okresu zažehli znovu v srdcích a myslích mladých duší svatou a radostnou povinnost pracovat ve prospěch celku jako ve prospěch vlastní. Budovat, zlepšovat a být dobrým hospodářem — to je heslo, které s nadšením převzali a chtějí uskutečňovat ze všech sil. Z úředních záznamů odpracovali učitelé a profesori o prázdninách 7.350 dní na brigádách. Nový školní rok byl zahájen již v počátečním duchu průkopnického hnutí.

Čhtějí tak co nejlépe prospět naší mládeži k živému začlenění do nové pokrokové socialistické společnosti a vychovat nového sociálního člověka.

Do II. všeodborového sjezdu se učitelé se svými žáky zavázali nasbírat 21.000 kg papíru a textilu kromě jiných odpadových hmot. Již v měsíci září 1949 nasbírali 12.851 kg textilu a papíru.

Žáci provedli úspěšně sběr lahví a nyní v říjnu sbírají plody a semena lesních rostlin, aby pomohli zvelebit budoucnost i přítomnost národního hospodářství.

Učitelé a profesori hranického okresu se zavázali, že do II. všeodborového sjezdu odpracují na kulturních podnicích 4.320 hodin, na manuálních brigádách 6.480 hodin. K průkopnickému hnutí se kolektivně zavázaly všechny střední školy okresu a velká většina škol národních, kromě silného procenta individuálních socialistických závezků.

Okresní pedagogický sbor (OPS) se zavazuje za spolupráce s funkcionáři MS provést průzkum nových učebnic svými zvolenými komise-
mi do konce škol. roku.

Není vše uvedeno, čím škola chce přispět k splnění úkolů pro povznesení kulturní, morální a hospodářské úrovně všeho pracujícího lidu naší drahé vlasti. Článků a funkcí je učitelstvu přiděleno mnoho. Již v dalším měsíci bude prohlubovat v učebních kursech ruštiny jazykové znalosti toho národa, jemuž vděčíme za zajištění věčné budoucnosti.

Můj plán.

Chodím do IV.B třídy II. národní školy v Hranicích. Tak jako dělníci v továrnách a rolníci na poli se zavázali splnit pětiletý plán a dokonce ho i překročit, tak také my jsme se usnesli splnit určitý plán. Stalo se tak na druhé schůzi ŽO. Zavázali jsme se, že splníme toto: Zlepšíme chování, zlepšíme docházku, zlepšíme svůj prospěch ve škole. Budeme pomáhat svým známým a hlavně rodičům při práci. Nebudeme moc trhat šaty a budeme pílňe sbírat odpadové hmoty. Tím ušetříme naši republiku mnoho času a práce. Tohle se zavazujeme splnit v tomto roce. Až dospějeme, chceme, aby z nás byli řádní a platní občané naší milované republiky.

Frant. Tomek, žák IV.B II. národní školy v Hranicích.

Účast střední dívčí školy při náboru veřejnosti do Svazu československo-sovětského přátelství v Lipníku n. B.

Na oslavu československo-sovětského přátelství nacvičila 3.A třída dívčí střední školy v Lipníku n. B. recitační pásmo se zpěvy, ve kterém jsme vyjádřily lásku a obdiv k obrovské socialistické zemi.

Když jsme pásmo dobře nacvičily, šly jsme se pochlubit naší třídní činností do školního rozhlasu. Dne 23. září ozývalo se naše pásmo i městským rozhlasem v Lipníku n. B.

Doufám, že to nebyla první, ani poslední činnost naší třídy, ale že jich bude přibývat.

Bořilová Libuše, rozhlasová a tisková referentka
3.A tř. dív. stř. školy v Lipníku n. B.

Budujeme republiku.

Kdo chce s námi pracovat,
republiku budovat,
ať se pilně činí,
pětiletku plní!
I my, malí školáci,
pomůžeme při práci.

Marcela Körblerová, žákyně IV.B tř. II. nár. šk. v Hranicích.

Šípky, šípky, šípky!

Ano, i my jsme sbírali šípky. Víte proč? No — jsou v nich důležité vitamíny pro nás, hlavně vitamín C. My děti jej potřebujeme a proto rády šípky sbíráme. Běháme po kopcích a kde jaké šípky uvidíme, honem za nimi a už zmizí v našich kabelkách. Nasbírali jsme 70 kg. Sbírali jsme poctivě — vždyť je to pro nás!

Anna Spáčilová, národní škola v Dolním Újezdě.

Plníme závazky.

Je nás v II. B třídě střední školy v Oseku n. B. 27 žákyň, z toho 19 přespolních. Hned v září jsme si zvolily výbor třídní organizace a v naší první schůzi jsme si vytkly úkoly pro školní rok 1949—50. Své třídní učitelce jsme slíbily, že se budeme dobře učit a že budeme řádně plnit své povinnosti. Usnesly jsme se, že budeme mít schůzi koncem každého měsíce a výbor se sejde každý týden k poradám. Schůzi míváme každý měsíc. Na ní vždy zhodnotíme práci za minulý měsíc, referentky přednesou referáty o své práci a ve volných návrzích debatujeme, co bychom mohly zlepšit a lépe zařídit.

Na začátku školního roku jsme vyhlásily závazek, který při dobré vůli všech spolužáků splníme. Závazek má 6 bodů.

1. Založíme si ve třídě pionýrský oddíl.
2. Budeme chodit řádně a včas do školy.
3. Nasbíráme 405 kg odp. hmot.
4. Budeme přispívat do Záhorské kroniky.
5. Odpracujeme na brigádách 3.000 hodin.

6. Zúčastníme se mezitřídních soutěží.

Ze soutěží jsme dosud zvítězily v týdnu čistoty, který byl vyhlášen od 15.—20. října. Dosáhly jsme 100 bodů. Za odměnu budeme mít přednost při podzimním zájezdu do Olomouce. Ve třídě jsme si založily pionýrský oddíl.

V soutěži o nejlepší docházku jsme bohužel nezvítězily, protože jsme měly jednu žákyni v nemocnici.

Na brigádě jsme v září odpracovaly 990 hodin a sběr papíru jsme splnily na 110%.

Poněvadž se zúčastníme také soutěže RPM, pionýrský oddíl si vzal za úkol, že bude kontrolovat plnění pracovních plánů. Máme totiž ve třídě tabuli, kde máme plány za měsíc ze všech předmětů a tuto látku nám každý p. učitel rozdělí na úseky a na kontrolním archu pak vidíme, jestli žák se nechal ze všech úseků vyvolat a tedy jak zvládl látku za měsíc. V kterém úseku látky žákyně pokulhává, pionýrka jí pomůže.

Žáci II. A si vzali za úkol prostudovat knihy o pěstování bource morušového.

Chceme jim pomoci a proto prosíme školy, které již pěstují bource morušového, aby nám napsaly o svých zkušenostech.

Žákovská organizace střední školy v Oseku n. B.
A. Gregorová. E. Navarčíková.

Mláď boří staré zdi.

Na naši školu zavítala vzácná návštěva. Bylo to v pátek 14. října. Přijel se na nás podívat p. krajský školní inspektor a oba okresní školní inspektori. Avšak nepřišli se podívat jen na nás a na naši práci, ale i na naši vetchou, studenou a nevlídnou stařenku školu. Jejich návštěva nám přišla velmi vhod, neboť jsme toho měli již hodně na srdci a také hodně starostí. Psali jsme na všechny strany. Seznamujeme celou veřejnost, zejména pracující, s naší školou. Voláme o pomoc pro nás. Co je platno, máme-li krásné nové továrny, a ve škole si budoucí dělníci zkazí zdraví a nebudou moci zastat práci na ně uloženou.

Potřebovali jsme všechny tyto starosti někomu říci, postěžovat si. Vždyť ke komu máme mít důvěru? Pan ministr G. Kliment nám napsal, že se mu velmi líbí elán, s jakým jsme se dali do práce o novou školu a slíbil, že náš spravedlivý požadavek bude všude podporovat. Totéž přislíbilo dalších 7 pánů ministrů. Přimlouvají se za nás závodní rady, dělníci, poslanci. Proč by nám tedy neměli pomoci školští pracovníci, kteří mají k naší škole hodně blíže?

Bylo svoláno mimořádné žákovské shromáždění, a jednotliví referenti jim pověděli o všech bolestech a přáních. Pověděli jim to upřímně a přesvědčivě. Pověděli jim také o naší práci, o brigádách, o soutěžích, o docházce, o prospěchu.

Pan krajský školní inspektor nám pověděl zase o svých těžkostech a potížích. Uznal, že naše školní budova je zcela nevyhovující, že však nejdříve je nutno vybudovat průmysl, ale slíbil nám svoji podporu za to, že máme tak krásné úspěchy a tolik chuti do budovatelské práce.

Líbilo se mu mezi námi, však také se u nás zdržel několik hodin,

a poslední jeho slova: »Doufejte, nezhoufejte a škola stát bude«, byla přijata s ohromným jásotem a nadšením nás všech. Jsme přesvědčeni, že svojí prací nakonec přece zvítězíme!

Eda Zámorská, střední škola v Soběchlebských.

Co se událo ve Skaličce 25. dubna 1945.

25. duben 1945 byl jako každý jiný krásný den ukončen tmavým hvězdnatým večerem. Celý den byl však tichý, lidé byli zachmuření, potajmu si jen šeptali. Měli věru proč! Před dvěma dny se nastěhovala do dvou místních hostinců posádka tří set německých vojáků a důstojníků. Bylo to ke konci jejich nadvlády, proto chodila po vsi stráž až osmičlenná. V noci hlídalo i šestnáct vojáků. S vojskem byli přivezeni ruští zajatci v počtu asi desíti mužů. Byli umístěni v dolním hostinci.

Před půlnocí bylo viděti směrem od Kamence plížiti se skupinu mužů. Bylo jich pět. Čtyři Češi a jeden ruský parašutista. Civilové byli ze Skaličky a Těšic. Byli ozbrojeni ruskými samopaly, Rus měl lehký kulomet. Rozestavili se kolem dolního hostince. Rus si lehl na zahrádku naproti vchodu do hospody, jeden civil s jedné, druhý s druhé strany hostince. Poslední dva se uchýlili do vesnice. To vše se událo během půlhodiny, bez nejmenší pozornosti stráží, což bylo neuvěřitelné. Když bylo vše zorganizováno, zazněl vsí ostrý hvizd, který se pětkrát opakoval na všech stranách. V ohlušujícím štekotu psů působil příšerně. Kterýsi člen stráže v rozčilení vypustil ze samopalu celou serií ran do vzduchu. Nastala chvíle hrozného ticha, ve kterém se už ani psi neozvali — ticha před půlnocí. Skupina německých vojáků vyběhla před hostinec a bezradně hleděla do tmy. Stráž pobíhala bezmocně po vsi. A nyní se ozval Rus, spíše však jeho kulomet. Jeho palba, zamířená na skupinu německých vojáků, přinutila ty, kteří ještě neměli v sobě nějakou tu kulku, aby se hodně rychle schovali. Na návsi zůstalo několik černých stínů, první to oběti právě začatého boje. Dolní hostinec byl dostatečně držen v šachu, třeba jen třemi lidmi.

Marné pokusy dostat se z domu stálo Němce jen několik raněných. Horní hostinec byl však okamžitě zmobilisován a Němci se hnali dolů. Dva samopaly je uvítaly svými jiskřícími zraky. Vojáci v domnění, že je partyzánů přesila, ustoupili a částečně prchli do polí. Dolní hostinec byl vyklizen, ruští zajatci se přidali k partyzánům a pomalu opouštěli vesnici.

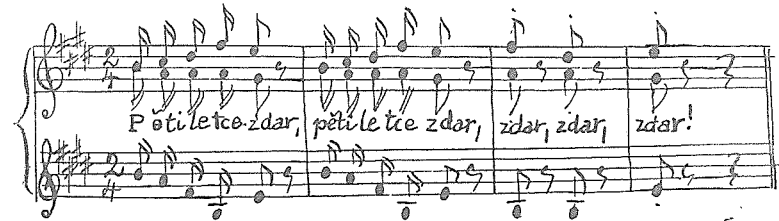
Zlost Němců byla nepopsatelná. Zvláště, když se dověděti, že partyzánů bylo jen pět. Chtěli vystřílet půl vesnice, ale strach před dalším partyzánským zákrokem jim v tom bránil. Partyzáni zatím šťastně dorazili se zajatci do hlavního stanu.

Avšak při ústupu z vesnice náhodná kulka, vystřelená kterýmsi vyblekaným Němcem, zabloudila až na konec vsi a zaryla se našemu hrdinnému rudoarmějci do břicha. Parašutista částečně došel, částečně byl donesen pod Doubravu, kde v osadě jménem Šraňky zůstal a kde se i léčil. Ale nakonec přece jen podlehl svému těžkému zranění, a třeba byli již jeho bratři za humny, musel zemřít. Ale svůj život neprodal jen tak lacino. Zanechal po sobě ve vsi devět mrtvých a třicet těžce raněných Němců. M. Šrámková, dívčí střední škola v Hranicích.

Jan Vašíček:

Zdravice pětiletky.

(Věnováno OPS-Hranice.)

Předkládám veřejnosti našeho okresu a zvláště školám tuto vokální znělku, která jistě přispěje k popularisování 5LP radostnou formou (při schůzích žákovských organizací, veřejných oslavách a pod.).

Zdravici po prvé zpívala dívčí střední škola v Lipniku n. B. dne 6. X. 1949 na okresní učitelské schůzi Svazu zaměstnanců školství.

Harmonisace je prostá a libozvučná: tonický kvintakord a dominantní septakord toníny E dur.

Na středních školách možno zpívat v úpravě dle předlohy (trojhlasně) a na národních školách dvojhlasně.

Oslava 7. listopadu.

Oslava 7. listopadu se konala na naší škole ve slavnostně vyzdobené tělocvičně, kde se sešli všichni žáci, učitelé a četní hosté.

Na zahájení byla zazpívána hymna československá a sovětská. Uvítací řeč pronesl pan ředitel, po němž promluvil předseda žákovské organizace J. Klvaňa. Promluvil o slavném vítězství dělníků a rolníků nad kapitalismem ve Velké říjnové revoluci.

Žáci z ruského kroužku za vedení paní odborné učitelky Hodanové přednesli pěkně sestavené recitační pásmo, doprovázené zpěvem a harmonikou. Bylo v něm pojednáno o utlačování a vykořisťování ruských dělníků a rolníků, které bylo ukončeno revolucí, ve které byl svržen car a nastolena nová socialistická vláda a nový socialistický řád.

Pásmo se všem líbilo. Důkazem byl mohutný potlesk.

Předseda shromáždění ukončil a poděkoval za pozornost. Na závěr jsme všichni zazpívali »Píseň práce«.

Žákovská organizace IV. tř. stř. školy v Hranicích.

Zákřovský žalov.

V Záhorské kronice je mnoho zajímavých událostí z našeho kraje. Ráda čtu Kroniku a proto jsem se rozhodla napsat tam také o události našeho okolí.

Dne 31. října se odhaloval památník 19 hrdinů ze Zákřova. Událo se to 18. dubna 1945 večer, kdy Vlasovci obklopili vesničku Zákřov a začali střílet. Lidé celí ustrašení vyběhli ze svých chaloupek a ani nevěděli, že jejich přátelé za ně položí své životy. Bylo to 19 občanů, mezi nimi i patnáctiletý chlapec. Odvezli je do velkoujezdské školy a tam je po dva dny trápili a blízko Kyjanice za živa upálili.

Na tento den nikdy nezapomeneme. Na památku těmto padlým hrdinům dali občané kraje postavit sochu, kterou provedl akademický sochař Vladimír Navrátil z Vel. Újezda. Socha představuje ženu, hořekující nad oběťmi fašistů. Socha byla odhalena a posvěcena, Slavnosti se zúčastnili 31. října 1949 zástupci krajských a místních výborů, legiónáři, sokoli, hasiči, občanstvo a mnoho jiných korporací a spolků. Vzpomínali jsme devatenácti hrdinů, kteří položili za naši vlast své životy. Jejich památce věrní zůstaneme!

M. Dokoupilová, střední škola ve Velkém Újezdě.

Dopisujeme si s polskými dětmi . . .

V létě r. 1946 jsme se dověděli, že do našeho zámku ve Veselíčku přijdou na prázdniny polské děti z Varšavy se svými učiteli.

Byli jsme zvědaví, nemohli jsme se dočkat.

Konečně přijely. Byly to milé, hodné děti, velmi zdvořilé. Nikoho nezapomněly pozdravit: »Dzień dobry«.

Brzy jsme se s nimi seznámili, učili je našim písním a zpívali zase jejich polské. Nejvíce se jim líbila píseň »Na tu sv. Katerinu«. My od té doby zpíváme dvě polské.

Těl. jednota Sokol uspořádala s nimi v zámeckém parku »Národopisnou slavnost« s ukázkami tanců českého a polského národa. Nejlepší se nám líbil živý tanec »Krakoviak«. Jeden polský p. učitel nás jej pak naučil.

Tak jsme se s Poláky spřátelili. Měli jsme se upřímně rádi. Polské děti nás navštěvovaly v domech. Dali jsme se společně fotografovat.

Když po měsíci odjížděly, těžce jsme se loučili. Dali jsme si mnoho věcí na památku, objímali jsme se a plakali.

Pak nastalo dopisování. Vzpomínali jsme na sebe a litovali, že Varšava je tak daleko. Mnoho dopisů jsme vyměnili, album s pohlednicemi, sbírky básní a písní, pohádky, malovánky a pošt. známky. Dopisujeme si dosud. Když přijde zásilka z Polska, to je u nás radost! Dopisy čteme nedočkavě v obou třídách. A myslíte, že nerozumíme? Vždyť polská řeč je sestříčkou naší české řeči — a co nevíme, to si domyslíme.

Jsmo rádi, že naše slovanská rodina je tak veliká a že máme bratry a sestry až ve Varšavě! Jar. Nádvořík, nár. škola ve Veselíčku.

Mezinárodní dopisování mládeže.

Milí přátelé na Novém Zélandu!

Před necelým měsícem manifestovala pokroková mládež celého světa v Budapešti za světový mír.

My, děti Československé republiky, si dobře uvědomujeme, co by znamenala pro nás všechny třetí světová válka. Nová válka, nové utrpení, nemoce a koncentrační tábory. Nechceme válku, protože dobře víme, kolik našich tatínků, dobrých vlastenců, položilo život na oltář vlasti. Němci pálili vesnice i města. Češi i s dětmi museli prchat z svých vlastních příbytků do lesních roklín. Naši nepřátelé popravovali nejlepší vlastence, obránce míru a pokroku. Dobře se nám, dětem, vryly do paměti hrůzy války, které jsme prožívaly. Za doby okupace jsme trpěli podvýživou a proto jsme náchylné k nemocem.

Jak často nás vyrušily nálety nepřátelských letadel při vyučování! Jak jsme se strchovaly o rodiče a rodiče o nás, když jsme seděly ve tmě krytu!

Proto voláme k Vám, děti na druhé straně zeměkoule: »Pracujte s námi a pomozte nám uhájit světový mír!«

Míla Haitlová, střední škola v Hranicích.

Ž. O. 2.a tř. dívčí střední školy v Lipníku n. B.

Dne 1. XII. 1949 jsme konali 2. třídní schůzi Ž. O. za přítomnosti rodičů, pana ředitele, paní třídní učitelky J. Bařinové, vedoucí Ž. O., paní učitelky M. Kolářové, vedoucí DČČK, paní učitelky F. Valentové. Schůzi zahájila předsedkyně tř. 2. a Eva Mádrová. Následovalo čtení zápisu o první schůzi Ž. O., zpráva pokladní za první čtvrtletí, zpráva funkcionářek, zpráva o prospěchu, vytvoření úderů, sběru atd. Usnesly jsme se, že v posledním týdnu tohoto roku si uspořádáme maňou besídku. Maminky nám slíbily, že nám při tom pomohou něco upéci v naší školní kuchyni a přijdou se s námi pobavit. Bude to schůzka naší třídní Ž. O. se zábavním programem. Do dalšího období jsme určily úkol: Stále zlepšovat svůj prospěch, udržet zvýšený sběr

odpadových hmot (nejlepší třída na škole — splněno na 245%) a ve svých úderkách pít své závazky vždy na 100%. Nakonec si maminky pohovořily s naší paní třídní učitelkou o našem prospěchu a chování,
Zapisovatelka Zd. Vodičková.

Chceme stavěti novou školu.

Toto píší občanům na Záhoří. Prosíme je, aby si uvědomili, že chceme stavěti novou školní budovu. Víte, co nás i vás čeká práce? Myslíme, že vám záleží na vašich dětech a že není jediného občana na Záhoří, který by chtěl, aby jeho děti se učily v tmavých třídách, nezdavých a nevyhovujících. Aby si kazily zrak a zdraví.

Proto, chcete-li mít z dětí řádné a zdravé občany, neskládejte ruce v klín, ale přispěchejte nám hodně rychle na pomoc. Nám a těm, kteří přijdou do školy po nás.

Neotálejte, potřebujeme vaši pomoci a společně dosáhneme cíle.

Josef Symerský, žák III. tř. střední školy v Soběchlebských.

Náš plán.

Dlouho jsme se radili v žákovské organizaci, jak zlepšiti naši práci a jak naši škole nejlépe pomůžeme. Přesvědčili jsme se, dobrý plán je nad prací pánem a tak jsme si tento plán vypracovali. Již dnes víme, že náš plán budeme hodně zlepšovat a vyhlásili jsme také soutěž na zlepšení našeho plánu, který je takový:

1. Budeme usilovat o zlepšení pracovního prostředí.
2. Seznámíme veřejnost, zejména pracující, se skutečnými nedostatky naší školy.
3. Budeme udržovat nejpřátelštější písemný styk s velkou částí dělnické třídy.
4. Odpracujeme na brigádách i jinak nejméně 15.000 hodin.
5. Získáme aspoň 40 členů pro Svaz československo-sovětského přátelství.
6. Provedeme v obci všechny oslavy památných dnů.
7. Budeme dbáti řádné školní docházky.
8. Zlepšíme prospěch nejméně o 0,2 stupně a vypomůžeme slabším žákům.
9. Zúčastníme se STM.
10. Založíme oddíl pionýrů.
11. Nacvičíme nejméně 1 divadelní hru se socialistickou náplní.
12. Budeme stále doplňovat výzdobu tříd a školy.
13. Přípravíme výstavku k II. všeodborovému sjezdu.
14. Navštívíme dělníky alespoň ve 2 závodech a seznámíme se s jejich prací.
15. Pořídíme projektor na diapositivy.
16. O své práci budeme psát do Záhořské kroniky a jiných časopisů a novin.

Květa Nesvadbová, předsedkyně ZO střední školy v Soběchlebských.

Na brigádě.

Chceme-li, aby pětiletka byla s úspěchem zakončena, musíme všichni mít na jejím úspěchu podíl. Proto také pomáháme při brigádách. Naposled jsme byli na brigádě v Luboměři pod Strážnou. Je tam zaměstnán můj otec. Je dvorským.

V úterý nám pan ředitel oznámil, že pojedeme na vojenský statek vybírat brambory. Všichni přijali. Ve středu v 8 hodin přijel pro nás traktor. Přijeli jsme tam ve tři čtvrtě na devět. Tatínek nám rozdělil práci a všichni jsme se s radostí do ní vrhli. V poledne jsem šla domů k obědu. Po obědě jsme měli hodinu volno. Někteří jsme šli na stoh slámy a s něho jsme jezdili dolů. Otec nám to dovozl. Jiní si šli nahrbat ovoce. V jednu hodinu jsme se vrátili na pole. O půl čtvrté šli čtyři žáci do lesa pro dřevo a udělali jsme si oheň. Ve čtyři hodiny přijel pro nás traktor a odvezl nás nazpět. Pan správce a tatínek si velmi brigádu chválili a dokonce říkali, že byla nejlepší ze všech.

Kdyby nebylo výpomocných brigád, jistě bychom neměli volný chléb, poněvadž úroda by nebyla včas sklizena. Již nyní se těšíme na příští brigádu.

Ivana Živělová, žákyně III. třídy střední školy v Potštátě.

Naše škola.

Je tomu již více jak 250 let, co se občané v Soběchlebských rozhodli, že postaví pro své děti novou školu. Dali se dohromady, slovo dalo slovo, a když po tuhé zimě se uchopilo vlády usměvavé a veselé jaro, které plnými náručemi rozhazovalo květy a zlaté šípky tepého a blahodárného slunce, začali občané skutečně se stavbou školy.

Košatá jabloň v blízkosti staveniště — plná růžových květů — pokyvovala svou starou korunou, jakoby schvalovala moudré počínání svých hospodářů. Vydávajíc ze svých květů sladkou vůni medu, zvala je den co den do práce a pod svou korunou jim poskytovala osvěžující chlázek.

Dříve než se příroda obohatila zlatými lány pšenice, byla škola postavena a svojí novostí zářila daleko široko. Zanedlouho se z nové školy ozývalo veselé šveholení dětských hlásek a otevřenými okny zajasaly první akordy národní písničky. Bylo to zde, jako v chudém, ale krásném českém ráji...

V této škole se radostně učili malí kudrnáčci prvním písmenkům. Jak šťastní byli... Avšak život jde dál a dál. Z malých kudrnáčků se stali dospělí občané, kteří měli zase děti atd. atd., až došla řada na nás.

Z bývalé krásné nové školy se stala stařenka, která prodělala již řadu operací, ale žádná z nich jí nedovedla vrátiti mládí. Touží po

odpočinku, nestačí na ruch, který ji přinesla další škola. Nastěhovalo se do ní hodně nových žáků a na ty nebyla zvyklá — zvyknouti si nemůže a nezvykne. Opadávají jí kusy těla — je nám jí tolik líto... Proto my, žáci, jsme se dohodli, že se budeme snažit s pomocí všech dobrých přátel vybudovat novou, moderní školu, jakou mají děti v jiných, šťastnějších obcích a městech. Naši starou školu máme rádi a chceme tím pomoci i jí. Nejsme sobci. Přejeme jiným i sobě, přejeme však hlavně těm, kteří přijdou po nás.

Chceme dokázat, že na Záhoří bude nová škola. A až zazní opět jednou z jara otevřenými okny školy naše národní hymna a poslední akordy se ponosou vzduchem... a to je ta krásná země, země česká, domov můj... pocítíme neskonale štěstí za celý náš kraj.

Edita Zámorská, žákyně III. tř. střední školy v Soběchlebském.

Práce střední školy ve Stříteži n. L. v STM.

Všichni žáci naší školy se zapojili do STM 1949 radostnou prací. Soutěžili jsme v pracovní části: v učení, docházce, brigádách a ve sběru odpadových hmot. Ještě s větší radostí jsme pracovali po okresním vystoupení vítězů v Hranicích, kde jsme jako vítězové okresu hranického v STM pracovní části dostali obraz malovaný vojenským akademickým malířem Mirkem Navrátillem s kovovou plakétou s tímto nápisem: »Nejlepším pracovníkům SCM okresu hranického věnují příslušníci vojenské akademie v Hranicích. Vaši budovatelské práci čest.« K tomu jsme dostali diplom. Za naši práci v STM byli naši žáci odměněni: Dva žáci byli vysláni do Prahy na týdenní rekreaci a jeden žák na měsíční rekreaci do Polska.

STM 1949 jsme zakončili prvním místem kraje Olomouckého. Za svou pilnou budovatelskou práci jsme byli odměněni 24. září 1949 v Praze ve Slovanském domě na konferenci vítězů STM v pracovní části standartou. Za vynikající úspěch v STM pracovní části ve čtvrtém čtvrtletí školního roku 1948—49 byli jsme odměněni čestným uznáním, knihou a vlajkou STM.

Všechny tyto odměny nás zavazují k další budovatelské práci na cestě k vybudování socialismu. S novou radostnou prací jsme se zapojili do SRP 1950.

Žákovská organizace střední školy ve Stříteži n. Ludinou.

Byl jsem u Baltického moře.

Naše střední škola ve Stříteži n. Lud. se umístila v STM v části pracovní v Olomouckém kraji na druhém místě.

Za odměnu byl vyslán jeden žák na zahraniční rekreaci do Polska. Na schůzi žákovské organizace jsem byl vybrán já.

Z domova jsem vyjel 30. 6. 1949. V Praze jsem byl jeden den a 31. jsem se hlásil na ústředí Junáka. Ve čtyři hodiny odpoledne téhož dne jsme odjeli rychlíkem k polským hranicím. Projeli jsme jimi v devět hodin večer. Celníci nám prohlédli zavazadla. Noc a den jsme ještě jeli a v Jastarni na poloostrově Helském jsme vystoupili. Bydli jsme s padesáti Poláky ve veliké jednopatrové budově. První dny

našeho pobytu přelo a moře bylo silně rozbouráno. Sestého dne se však uklidnilo a my jsme toho plně využívali. Koupali jsme se a opalovali na plážích, jezdili na kajacích a na plachetnicích, pěstovali všechny sporty míčové a lehkou atletiku. Byli jsme také v Gdyni, kde jsme si prohlédli přístav a parník »Botory«, největší polskou loď. Mimo to jsme navštívili Gdaňsk, Sopot a Olivu, kde jsme si prohlédli největší varhany na světě. Do Gdyně i do Helu jsme jeli parníkem. Čtyři týdny v Polsku rychle uběhly a 28. 8. jsme jeli do Varšavy. Po Varšavě jsme byli převezeni autokary a prohlédli jsme si její památky pokud jaké zbyly, neboť Varšava, jak jistě víte, byla při varšavském povstání velmi zničena. Byli jsme také na slavnostním obědě za přítomnosti polského ministra školství a československého velvyslance ve Varšavě. Druhého dne jsme však odjeli na jih k československým hranicím.

Vracej se domů se vzpomínkami na moře a na přívětivé Poláky. V duchu jsem děkoval všem, kdož nám středoškolákům tyto zájezdy a jiné výlety bezplatně povoluje.

Lubomír Holčák, střední škola ve Stříteži n. Lud.

Dny československo-sovětského přátelství na naší škole.

Dny československo-sovětského přátelství začaly 2. listopadu a vrcholily oslavami 70. narozenin generalissima J. V. Stalina.

Naše žákovská organizace se postarala o to, aby v těchto dnech žáci ještě více poznali SSSR a mohli ukázat lásku našim bratřím.

Na naší škole bylo v těchto dnech několik významných oslav.

Především to byla oslava Velké říjnové revoluce, kterou jsme měli společně s národní školou v sokolovně. Obě školy předvedly recitační a zpěvní pásmo, takže oslava, na níž jsme pozvali i veřejnost, se velmi zdařila.

Druhou velkou oslavou byly 53. narozeniny presidenta republiky Klementa Gottwalda, na níž žákyně II. B třídy přečetly úryvky z presidentova života a pěvecký kroužek zazpíval několik písní.

Pěvecký kroužek naší školy spolupůsobil rovněž při »Besedách o Stalinovi« v neděli dne 27. listopadu, kdy se konala přednáška pro ženy o generalissimu Stalinovi s recitačním a zpěvním pásmem.

V hodinách občanské výchovy jsme byli seznámeni s úkoly odbořovacího hnutí a se všemi otázkami, týkajícími se života pracujících SSSR a u nás. Ve všech předmětech se celý měsíc hovořilo o významu přátelství ČSR-SSSR.

V kroužku ruského jazyka jsme nacvičili pásmo »Náš nejvěrnější přítel« s recitací, ruskými písněmi a tancem.

Také 11. XI. na společném žákovském shromáždění předvedl ruský kroužek program s recitací a písněmi sovětského svazu.

Rovněž jsme připravili pásmo k uctění narozenin J. V. Stalina. Tato oslava byla uspořádána pro veřejnost.

Kromě toho jsme si na škole vytvořili úderky pro vkusnou výzdobu školy a tříd. Měli jsme mezitřídní soutěž o nejlepší nástěnku třídní

ve škole při které bylo možno dosáhnouti celkem 40 bodů. Předně to byla nástěnka k 32. výročí Velké říjnové revoluce. Třídy měly různá hesla (7. listopad — vítězství Velké říjnové revoluce, Z krve se rodí svoboda — práci se jen udržuje).

Dále k narozeninám Klementa Gottwalda (První dělník prezidentem, Vy jdete s lidem — lid jde s Vámi, To je náš stát, chci být dobrým hospodářem).

Třetí byla nástěnka ke dnům československo-sovětského přátelství. Nejvíce dosažitelných bodů dostala IV. třída na nástěnku s heslem »Věrnost za věrnost«. Ale i ostatní nástěnky s hesly SSSR — náš věrný přítel, Nechť sílí přátelství SSSR a ČSR, Se sovětským svazem na věčné časy — byly pečlivě vyzdobeny.

Rovněž chodby máme vzorně vyzdobeny, což se líbilo i komisi, která prohlížela všechny školy v okrese.

K dnům přátelství ČSR a SSSR bylo vyzdobeno celkem 6 desek s hesly: Sovětský film; SSSR, záštita míru a šťastné budoucnosti; Moskva, Praha, Varšava, Bukurešť, Tirana, Sofia, Budapešť — obránci míru; SSSR — přítel v boji, přítel v míru; Práci čest; Mičurinovo učení směřuje k změně přírody.

Snažíme se všichni, aby naše škola byla mezi těmi školami, které pomáhají vybudování socialismu v naší vlasti.

Eliška Navarčíková, II. B. - Žakov. org. střed. školy v Oseku n. Beč.

Spoříme, spoříme!

V listopadu minulého roku jsme si začali ve škole šetřit. Nevěděli jsme máme, nemáme? Když jsme ale zvěděli, že si můžeme kdykoliv peníze vybrat, pustili jsme se do šetření s velkou chutí. Paní učitelka nám nakreslila velký úl, vepsala do něj jména střadatelů — je nás celkem patnáct — a u každého střadatele zakresluje úlečky. Jeden prázdný úlek znamená ušetřených 10 Kčs, plný úleček 20 Kčs. Snažíme se předhonit jeden druhého. Střádáme jak to jenom jde. Čistíme tatínkovi boty, myjeme nádobí, nosíme dřevo, uhlí, topíme ve světnici, umýváme podlahu a okna, poklízíme slepice a sbíráme vejce, obstaráváme králíky. Za tyto práce dostaneme vždy nějaké peníze a pak honem s nimi do úlečků. Šetříme opravdu rádi. Soutěžíme mezi sebou ve třídě a zároveň s druhou třídou. O pololetí ukončíme první polovinu soutěže a napíšeme vám jak dopadla. Do konce prosince jsme si ušetřili 1940 Kčs. Na jednoho střadatele připadá asi 150 Kčs. Za dva měsíce je toho jistě dost. Spořte si také a napište nám, kolik vy jste ušetřili!

J. Frélichová, III. tř. nár. šk. v Dol. Újezdě.

LITERATURA

Knížka o Svatopluku Čechovi. V knižnici Profily, kterou vydává nakladatelství Práce, vyšel nový svazek z pera Karla Poláka, O Svatopluku Čechovi (brož. 52 Kčs), který jednak nahrazuje starší a dávno rozebrané monografie, jednak přináší nový pohled na dílo pěvce Písní otroka.

Čestné občanství ministru dr. Zd. Nejedlému.

Ve středu odevzdali zástupci obce Soběchleby s delegací žakovské organizace tamní střední školy ministru školství, věd a umění prof. dr. Zd. Nejedlému diplom čestného občanství. Návrh na udělení čestného občanství podali žáci střední školy v Soběchlebach.

L. n.

Okresní pedagogický sbor v Hranicích

uspořádal dne 24. listopadu 1949 přednášku pro sekci II. odboru. Na téma »Nové směry v biologii« přednášel Ing. Jiří Michálek, profesor státní vyšší lesnické školy v Hranicích. Přednášející seznámil posluchače nejdříve s vývojem biologických teorií, zvláště o vývojové teorii Darwinově, aby ukázal, jak se vyvíjí nauka o biologii v Sovětském svazu, zvláště v poslední době pod vlivem akademika Lysenka. Pojednal obsírně o pokusech Mičurinových, které jsou protikladem idealistického bádání západní školy Morganovy. Cílý pokusnický ruch v SSSR zapojil do pěstitelských pokusů veškeré obyvatelstvo státu.

Po přednášce, kterou posluchači vyslechli se zájmem, následovala čilá diskuse. V ní přednášející zodpověděl řadu dotazů.

Okresní pedagogický sbor v Hranicích pozval známého pokusníka, autora metodických příruček Vladimíra Konvičku z Brna, aby seznámil učitelstvo národních a středních škol okresu s podstatou formalismu ve výtvarnictví. Učitelstvo se sešlo v listopadu 1949 v prostorné kreslirné lipenského gymnasia, která sotva stačila pojmouti tolik účastníků.

Přednášející v úvodu rozebral podstatu obsahu a formy výtvarného objektu. Na názorných příkladech ukázal, jak je učitelova práce, zejména v kreslení, v zasetí a pod vlivem vžitých forem, často neodůvodněných, které se udržují jako zbytečný formalismus. Život si vynucuje nový pohled, nové metody, nový obsah i nové formy. Pessimistický dojem, vyplývající z kritiky dosavadní práce učitelovy ve výtvarné výchově, byl vyvážen řadou praktických ukázek, kterými přednášející demonstroval zvláště v odpoledním shromáždění sekce kreslířů středních škol novou výtvarnou práci.

Spolupráce školy s patronátním závodem.

V pátek 23. prosince 1949 se zúčastnily členky dramatického a pěveckého kroužku 2. a tř. dívčí střední školy v Lipníku n. B. vánoční slavnosti v patronátním závodě SOLO. Slavnost zahájil předseda závodní rady. Pak ukázali své umění ti nejmenší z mateřské školy II. v Lipníku n. B., které je SOLO rovněž patronem. Zákyně střední školy předvedly obsažný program s velkým úspěchem. Po programu byly předány čestné dary dvěma jubilatům za nepřetržitou pětadvacetiletou službu a nejlepším pracovníkům. Org. referentka ZO vyslovila jubilatům dík i blahopřání a zákyně, oblečené v národní kroje, předávaly zaměstnancům čestné dary. Všechny členky kulturní brigády byly poděleny vánočními dárky stejně jako zaměstnanci závodu. Při skončení prvního roku pětiletky 19. 12. 1949 věnovala Komise žen závodu SOLO dívčí střední škole 5.000 Kčs. Slavnosti se zúčastnily zástupkyně ZO, jež vyslovily svůj dík za práci a přání zduaru v druhém roce pětiletky. Střední škola dívčí v Lipníku n. B.

Dopis žáka vojinovi k vánocům.

Milý obránče vlasti!

Zatím co my budeme u vánočního stromku se svými drahými, Vy budete stát na stráži, dávat pozor na stále číhajícího nepřítele, abychom v klidu žili, pracovali a budovali.

Víme, že Vaše služba je těžká a zodpovědná, ale někdy i veselá. Často na Vás ve škole vzpomínáme. V hudební výchově si rádi zazpíváme různé vojenské písně. Náš pan třídní učitel nám v tělesné výchově dává za vzor Vás, vojáky. Někdy na naše shromáždění přijdou i páni důstojníci. Posledně to byl pan škpt. Nikolaščík. V červnu jsme byli ve voj. akademii a tam jsme poznali život akademiků.

Nyní se rodí nový voják, který jde s pracujícím lidem a ví, proč se připravuje k boji. Ne jako za kapitalistického režimu, neuvědomělý, který táhl za bídný žold proti stávkujícím dělníkům, místo aby pomohl v odporu proti jedincům, kteří jen poroučeli. Pro nás i pro Vás stále musí platit heslo pana presidenta Gottwalda: »Kupředu, kupředu, zpátky ni krok!«

Loučím se s Vámi přáním šťastných a veselých svátků vánočních. S pionýrským pozdravem

Ivo Štranc, žák střední školy chlapecké v Hranicích.

Dojmy ze Zašové.

Mezi školami okresu hranického a valašsko-meziříčského je pěstována družba. Dne 22. prosince 1949 se konala ve střední škole v Zašové slavnostní schůze ZO, na níž byli pozváni také zástupci hranických středních škol. Delegaci učitelů a žáků vedl okresní školní inspektor J. Štranc.

Do Val. Meziříčí jsme jeli vlakem, do Zašové pěšky. Střední škola je umístěná ve starém klášteře. Vřele nás uvítal ředitel tamní školy

a provedl nás po třídách. Divili jsme se vzorné čistotě, pořádku a velmi vkusné výzdobě tříd. Není divu, že tato škola zvítězila v okresní soutěži ve výzdobě ke dnům československo-sovětského přátelství. Uvědomili jsme si, kolik práce a času musí věnovat své škole mimo vyučování. Žáci si sami uklízejí třídy a drhnou podlahy, neboť nemají školníka.

Po prohlídce školy začalo žákovské shromáždění. Funkcionáři ZO podali zprávu o činnosti za prosinec. Z ní jsme se dozvěděli, že převzali patronát nad zašovskou stř. školou, které připravili na mikulášskou nadílku dárky. Svému patronu, pletárně ve Val. Meziříčí, vyzdobili k 7. listopadu halu a pracovní místnosti. Za to dostali všichni žáci zdarma punčochy a svetry. Přebytek poslali žákům velmi chudé obce u Jablunkova. Již dříve je obdarovali školními potřebami a jablky. Na schůzi také promluví školní inspektoři obou okresů. Delegáti hranických ZO seznámí přítomné s činností na tamějších školách.

Po pracovním shromáždění byl donesen vánoční stromek. Žáci přednášeli básně a jejich dětský sbor zpíval koledy.

Velice neradi jsme se vraceli z této krásné a čisté školy. Byli bychom rádi, kdyby také naše školy vynikaly čistotou, pořádkem a činností jako střední škola v Zašové.

Zdeněk Dumbrovský, kulturní referent ZO stř. školy v Hranicích.

Kupředu – zpátky ni krok!

V minulém školním roce navázali jsme přátelství s vojenskými akademiky z Hranic. Stali se naším patronem. Posílali nám pěkné nástěnky. K vánocům darovali do naší žákovské knihovny 67 svazků knih. Však jsme je potřebovali. V době války byla naše knihovna od Němců vyrabována. Po osvobození naši vlastní Rudou armádou zůstalo v knihovně jen 15 knih. Jak nám oči zářily, když jsme si půjčili knížku darovanou od vojáků. Dne 26. března 1949 natáčeno bylo na škole zvukové pásmo pro armádní rozhlas. Záběr byl vyslán 3. a 11. dubna 1949 z Prahy. Dne 17. července 1949 zúčastnili jsme se slavnosti vojenských akademiků v Hranicích, kde jsme byli pochoštěni.

Letos zatoužili jsme, abychom měli vlastní loutkové divadlo. K tomu nám dopomohl náš pan ředitel. Požádal Sbor dobrovolných hasičů v Hlínku o peněžitou pomoc. Hasiči vyhověli a darovali nám 5.000 Kčs. To bylo radosti. Objednány loutky v loutkařské prodejně z Prahy. Chlapci v ručních pracích zhotovili jeviště. Dívky zase šily na loutky šaty. Jednou v neděli přišla k nám brigáda 11 vojenských akademiků z Lipníka. Na co nestačila žákovská organizace, to zhotovili vojáci. Zvláště dovedný malíř-akademik nám vymaloval jeviště. Na zahájení jsme zahráli k 70. narozeninám J. V. Stalina úryvek ze hry »Petr hledá spravedlivou zem« z čínské revoluce. Naši spolupracovníci-akademici nám darovali na loutkové divadlo 1.000 Kčs a ještě poslali na vánoce 16 dětem krásné knihy.

Darovali jsme je žákovské knihovně, aby i ostatní si je mohli přečíst. Ani my jsme na akademiky nezapomněli. Poslali jsme jim balíček dárečků z našich vánočních stromků. Chceme se našim kamará-

dům-akademikům vyrovnat v plnosti i v učení. Však jsme se jim pochlubili, že v soutěži o nejlepší výkon v pravopise i v SRP jsme se dobře umístili. — Spolupráce s vojenskými akademiky nás těší a povzbuzuje k lepší práci.

V. Spáčilová, předsedkyně ZO nár. školy v Hlinsku u Lipníka n. B.

Dopisy o hornictví.

Milá Věro!

Již před týdnem jsi mi psala, ale neměla jsem času, abych Ti odpověděla.

Psalas mi také, že Vláda neví, pro které zaměstnání by se rozhodl. Také to zavdalo příčinu, abych Ti napsala. Navrhni Vládovi, aby šel na hornictví! Pevně věřím, že se odhodlá jít na toto řemeslo. Vždyť hornictví je práce, kterou každý muž miluje a horník by ji neměnil za žádnou jinou. Věro, přesvědč Vládu a uvidíš, že Ti někdy s povděkem řekne: »Věro! Ty máš ze všech největší podíl na mém štěstí. Ani nevíš, jak krásný je život horníka, který plní poctivě svou práci.«

Prosím Tě, vyhov mé prosbě a potom mi napiš! Čekám od Tebe kladnou odpověď a zůstávám

Tvá Eliška.

Odesílá: Eliška Horáková, střední škola dívčí v Hranicích.

Milá teto!

Jistě se budeš divit, až obdržíš tento dopis, proč Ti píši tak brzo za sebou. Ale tento dopis má úplně jiný význam než předešlý.

Chci Tě trochu seznámit s povoláním chlapců. Můžeš tedy snadno uhodnout, že se tu jedná o budoucnost Miloše. Když byl u nás o prázdninách, přinesl mi jednoho odpoledne ukázat knížku, ve které se dočetl podrobnosti o životě mladých horníků. Pamatuji si dobře, jak tehdy s usměvavou tváří pravil: »Jak rád bych prožil ve skutečnosti to, co jsem teď jenom četl!« Jeho tvář se však na chvíli zachmuřila a prohodil něco o Tvém neporozumění. Ale pak už zase vykládal, jaké to musí být radostné a veselé mládí.

Ani jsem ho tenkrát tak pozorně neposlouchala. Příznám se, moc mě to nezajímalo. Teď jsem však pochopila Milošovo nadšení. Pochopila jsem i význam horníka pro naši republiku. Je přece krásné být hrdinou, zvláště ještě hrdinou práce. A hornictví je takové povolání čestné, poctivé a hrdinské. Dnes už se nedívá na horníka nikdo tak, jako dříve. Nejen dnes, ale i příští pokolení se bude sklánět před horníkem s úctou. Pochybuješ? Ale to je přece zbytečné! Musíš si uvědomit, že kdyby nebylo horníků, byl by život na naší zemi velmi těžký. Továrny by přestaly pracovat, neměli bychom čím topit, zkrátka ani si to nedovedu představit. Viš přece, jak v zimě každý rád utíká do vyhřáté místnosti ke kamnům. Inu, bez horníků by to asi šlo těžko. Vím také, že se nerada necháš přesvědčovat a s Milošem máš jiné úmysly. Ale vím také, že si to ještě rozmyslíš a věřím, že Milošovi neodepřeš to, po čem touží. Pevně doufám, až k nám Miloš zase přijede, že bude už v hornickém stejnokroji a s úsměvem, jako tenkrát o prázdninách, řekne své: »Zdar Bůh!«

Tvá Standa.

Odesílá: Stanislava Klívarová, dívčí střední škola v Hranicích.

VLASTIVĚDNÁ BESÍDKA MLÁDEŽE

Ročník 49/50.

Číslo 7.

Byli jsme u pana ministra.

Přijal nás milý a usměvavý. Zdálo se nám, že svýma laskavýma očima hovoří o lásce k nám. Strach, který nás provázel až k němu, uprchl před jeho laskavým pohledem.

Panu ministrovi prof. dru Zdeňku Nejedlému jsme pověděli o své práci ve škole i o své stařence škole. Předseda MNV mu předal diplo-
lom o čestném občanství obce Soběchleby a pověděl panu ministrovi, že se stal čestným občanem obce na přání nás všech — svých nejmladších spoluobčanů. Pan ministr měl radost. Pohnutím jsme všichni s-
sazeli. Návštěva u pana ministra trvala přes půldruhé hodiny. Byly to nejkrásnější chvíle našeho života...

Také jsme panu ministrovi zazpívali a pan ministr nám dal přinést bonbony, aby se nám lépe zpívalo. Slíbil nám, že se na nás a naši školu přijede podívat a řekl, že své sliby také splní.

Pro naše spolužáky, kteří neměli to štěstí, aby mohli také s panem ministrem mluvit, napsal tato milá slova:

»Milým hochům a děvčatům střední školy v Soběchlebech děkuji za jejich podnět, abych se stal jejich spoluobčanem. Udělali mi tím velikou radost, že mne přijali mezi sebe. Všechny srdečně pozdravuji a těším se na shledanou. — Dr Zdeněk Nejedlý.«

Těšíme se na Vaši vzácnou návštěvu, náš milovaný pane ministře a věříme, že budete s námi spokojen i v naší vetché stařence škole, která se v tu chvíli naplní láskou, štěstím i důvěrou...

Olga Ryšková, kronikářka ZO
střední školy v Soběchlebech.

Mluvili jsme s panem předsedou NS.

Dne 2. února jsme navštívili v Praze pana předsedu Národního shromáždění Dr Oldřicha Johna. Již před cestou do Prahy jsme mu napsali, že bychom se rádi u něho zastavili a poděkovali mu za pomoc při budování naší školy. Dostali jsme ihned dopis ze dne 26. ledna 1950: »Milí mladí přátelé, obdržel jsem Váš dopis ze dne 24. t. m. Těším se z Vaší radosti a stejně soudr. předseda Národního shromáždění dr O. John, kterému jsem Váš dopis rovněž předložil. Na Vaši návštěvu se soudr. dr John i já těšíme. S přátelskými pozdravy dr. Jiří Zapletal, osobní tajemník předsedy NS.«

Pana předsedu NS jsme radostně pozdravili a pohovořili jsme s ním o naší škole i naší práci. Rekl nám, že zná náš kraj a do školní zá-
kovské kroniky napsal: »Hodně úspěchů a štěstí mládeži i všem ob-
čanům dr Oldřich John.«

Jen neradi jsme se loučili s naším nejlepším přítelem, ale nemohli

jsme zdržovat. Očekával návštěvu z Moskvy a proto se nám dále věnoval jeho osobní tajemník pan dr. Jiří Zapletal. Ukázal nám parlament a seděli jsme dokonce v lóži pana presidenta. Máme krásné vzpomínky na tyto okamžiky a rádi vzpomínáme na krásné a vřelé přijetí v parlamentě.

Jarmila Ryšková, zákyně II. tř. střední školy v Soběchlebovích.

Mistr Navrátil návštěvou v národní škole v Dolním Újezdě.

Mistr Navrátil je akademický sochař. Narodil se v Olomouci. Nyní bydlí ve Velkém Újezdě. Je výtvarným patronem našeho okresu. Studoval na kamenické škole v Hořicích. Už od 14 let začal tvořit.

Na pozvání přijel do naší třídy, aby nám pověděl něco o své práci a o umění. Jeho přednášky jsme se zúčastnili všichni. Přišli také páni učitelé, pan inspektor a zástupci žák. org. okolních škol. Mistr Navrátil pravil, že k umění je třeba velkého nadání a vytrvalé práce. Mistr Navrátil má rád svou práci. Základem sochařství je modelářství, kreslení a měřičtví. Když chce sochař vytvořit nějakou sochu, musí zachytit svou představu náčrtem, nebo zmenšenou sochou — skizou. Provést sochu ve zvětšeném měřítku a z určitého materiálu je už víc práce řemeslná, kamenická a odlitecká.

Nejvíce nás však zaujala rozprava s Mistrem. Otázky se hrnuly jedna za druhou... »Vysvětlíte nám, prosím, co je to být laureátem,« prosí zákyně. »Laureát je nositel ceny. Je to ten umělec, jehož dílo bylo komisí umělců uznáno dokonalým. »Co znázorňuje vaše krásná socha Hořec?« »Hořec představuje krásný, ojedilý zjev dívky a která nese jméno horské květiny.« »Na čem teď pracujete?« »Teď pracuji pomník dělostřelců.« »Co je nejtěžší při tvoření sochy?« »Nejtěžší při tvoření sochy je vyjádřit myšlenku, cit — jakou má mít socha duši.«

Práce Mistra Navrátila můžeme rozdělit do tří skupin:

1. díla se socialistickou myšlenkou,
2. vlastenecká díla,
3. náboženské motivy.

Socialistickou myšlenku vyjadřují motivy: Čínský vězeň, Li-Po, Ravensbrück, Zákrovský žalov, Chudý oběd a Pasáči. Vlastenecká díla jsou: M. Tyrš, B. Smetana, TGM, B. Němcová, J. Wolker a J. Fučík. Tři králové, mnoho různých postavíček Jezulátka, apoštolové a Česká Madona jsou sochy náboženských motivů. Kromě těchto děl vytvořil Mistr Navrátil ještě četná díla jiná, jako je Hořec, Březen a Genciána.

Přednáška se mi velmi líbila, ač jsem mnohemu ještě nerozuměla. Ale přece jsem aspoň trochu pochopila, co je umění a jak umělec tvoří. Já myslím, že by bylo dobré, kdyby se ve všech školách a na vesnicích konaly přednášky o umění. Naučili by se všichni rozumět umění a oceňovat práci umělců.

Anežka Kopečná, III. třída národní školy v Dolním Újezdě.

Beseda s horníky.

28. leden 1950 byl pro naši školu dnem svátečním. Přijeli k nám horničtí učni OKD z Ostravy, doprovázeni vedoucím oddělení pro mládež referátu práce ONV v Hranicích Eugenem Škňouřílem a delegátkou referátu práce KNV v Olomouci Eugenií Derkovou.

Přijeli, aby pobesedovali, pohovořili s našimi žáky, kteří vycházejí letos školu, o kladech a významu hornického povolání, o jeho důležitosti pro naše hospodářství a blahobyt našeho lidu. Beseda se konala v tělocvičně školy, na jejíž přední stěně byl hornický pozdrav »Zdar bůh!« a zkřížená hornická kladiva. Na tabuli na chodbě vítalo horníky známé heslo ministerského předsedy Antonína Zápotockého: »Jsem horník, a kdo je víc?« Na uvítanou milých hostů zazpíval pěvecký kroužek IV. tř. dvě písně: »Já a perlik z ocele« a »Cerešničky«, které se horníkům velmi líbily a odměnili účinkující srdečným potleskem.

Projevem ref. Škňouřila utvořili horničtí učni debatní kroužky, ve kterých zodpověděli a objasnili žákům všechny dotazy, týkající se hornického povolání. Z naší školy se přihlásili za hornické učně Fr. Málek, Antonín Matějček a Jindřich Jemelka. Na zakončení přednesla zákyně IV. tř. Ludmila Sedláčková báseň Petra Bezruče »Maryčka Magdonova«. Beseda se nám velmi líbila a těšíme se, že ji horníkům brzy oplatíme.

Za žákovskou organizaci při střední škole v Drahotuších:

Věra Moučková, předsedkyně.

J. Dohnálek, jednatel.

První rok pětiletky na naší škole.

Neděle dne 22. ledna byla pro žáky naší školy slavnostním dnem. Byli vyznamenáni a poděleni pěti cenami žáci, kteří měli nejvíce sběru v 1. roce pětiletky.

Ve vyzdobené třídě se shromáždili všichni žáci naší školy. Také přišli rodiče a výbor strany KSČ, který převzal patronát nad naší školou. Předseda žákovské organizace přivítal všechny přítomné.

Pan ředitel v krátkém proslovu nám řekl o důležitosti sběru pro náš průmysl. Pověděl nám také, kolik náš stát ušetří peněz, které bychom museli dát za dovezené suroviny. Pak k nám promluvil a nás pochválil pan Davidek, předseda strany KSČ, za pěkný výsledek sběru v prvním roce pětiletky.

Nasbírali jsme 839 kg papíru a 432 kg textilu. Průměrně jeden žák 2,5 kg měsíčně. Brigád bylo celkem 11. Z toho školních 7, obecní 2 a 2 lesní. Udělali jsme úderku ve sběru lipových semen. Splněno na 170%. Dále jsme měli soutěž tří sedmičlenných úderků ve sběru lahví. Zvítězila úderka II. Sebrali celkem 355 lahví a dostali 261,50 Kčs. Nejvíce přinesla Marie Zahradníková, 152 lahví a dostala 145 Kčs.

Pět nejlepších úderníků bylo poděleno cenami, které zakoupila strana KSČ, jako náš patron. 1. cenu: kožené pouzdro dostala Marie Zahradníková, zákyně II. třídy, odevzdala 84 kg. 2. cenu: plnicí pero dostal žák II. třídy František Kolář, odevzdal 60 kg. 3. cenu:

patentní tužku, Vlastimil Pačák, žák II. třídy, 35 kg. 4. a 5. cenu: vodové barvy, dostali Marie Králová z II. třídy a Jiří Pavlík z I. tř. za píli v učení.

Všichni žáci byli poděleni sešity a tužkami, které také daroval náš patronát. — Spokojeně jsme se rozešli domů a umínili jsme si, že každý z nás zvýší ještě více sběr a bude úderníkem.

Vlastimil Pačák,
předseda žákovské organizace.

Mají vojáci raději sebe nebo nás?

Koncem ledna bylo v Potštátě mnoho vojáků. Měli cvičení ve dne i v noci. Bylo nám jich líto, protože byla veliká zima. Napsali jsme vojákům psaníčka, nakreslili obrázky a donesli různé dárky. Navštívili jsme je po práci. Byli hodně unaveni, ale nás měli moc rádi. Brali nás na klín a my jsme jim rádi přednášeli a zpívali. Vojáci nám zase dávali cukroví, a co měli. Zůstali jsme u nich až do tmy. Abychom se nebáli, tak nás vojáci vyprovázeli až k domovu. Martě a Evě to moc klouzalo, tak je jeden voják vzal do náruče a nesl obě dvě. Také mu to však uklouzlo a spadl na led. Ale děvčatům se nic nestalo, protože je voják rychle vyzvedl nahoru a sám se tím více udeřil. Těšíme se, až vojáci zase v létě přijedou.

Miroslav Kosňovský, národní škola v Potštátě.

ŽO národní školy v Drahotuších.

Hned na začátku školního roku dali jsme se s chutí do práce. Vypracovali jsme si plán naší činnosti na celý školní rok.

V září jsme sebrali a odevzdali do družstva 2 q vyklepaných makovic. Potom jsme nasbírali a odeslali 60 kg šípků, 7 kg semen stromů a 70 kg pecek.

Když byl vyhlášen sběr lahví, sebraly naše úderky 415 lahví a 150 kg skla. Natrhali a usušili jsme 26 kg léčivých bylin. Také jsme pomáhali při sklizni úrody. Při sušení otavy jsme odpracovali 57 hodin, při sklizni okopanin 291 hodin. Sběr odpadků v prvním pololetí jsme splnili na 120%. Kromě stanoveného sběru hader a papíru jsme ještě sebrali 224 kg kostí a 112 kg železa.

Na pololetí připravujeme pro žáky okolních škol a pro rodiče žákovskou besídku.

Při této práci nezapomínáme, že naším hlavním úkolem je dobře se učit. V soutěži radostné práce jsme měli průměr prospěchu 1,9.

Práce nás těší, protože víme, že pracujeme pro nás všechny, pro republiku.

V druhém pololetí naší práci zdar!

ŽO národní školy v Drahotuších. Z. Havner.

Dopisujeme si se slovenskými kamarády.

Bude už tomu pomalu rok, co si dopisujeme se slovenskými kamarády. Na náš první dopis se nám ozvala národní škola v Radvani u Banské Bystrice. Potěšila nás jejich první slovenská odpověď s pěkným: »Drahí českí priatelia!« Měli jsme z toho radost! Záci nám psali, kde leží jejich obec, jak to u nich vypadá, co vytrpěli válkou. Psali nám, že se s láskou učí o nás ve vlastivědě, že se jim líbí naše písničky i básničky. U nich je prý pochován A. B. Sládkovič. Na konci dopisu byla řada podepsaných kamarádů i kamarádek, kteří by si rádi dopisovali s námi jednotlivě. Rozebrai jsme si jejich jména a poslali dopisy. Nemohli jsme se dočkat na jejich odpovědi. Ani ne za čtrnáct dní byly dopisy zde. Každý den někdo dostal dopis, který jsme si druhý den ve škole ukazovali. My jsme jim odpisovali a tak začaly chodit dopisy mezi Hor. Nětčicemi a Radvaní na Slovensku. Později jsme si vyměňovali fotografie. Mezi jiným nám také napsali písničku »Anička trucovitá«, kterou jsme se naučili zpívat. A tak si s nimi dopisujeme dodnes. Jedna spolužačka dostala od své nové kamarádky k vánocům malé album, v němž na první straně bylo jejich město, Banská Bystrica, středisko slovenského národního povstání. Libuše jí za to poslala balík s ovocem. Tak jsme navázali přátelství se slovenskými kamarády.

Ludmila Coufalíková, národní škola v Hor. Nětčicích.

Film „Akademik Pavlov“.

Po zahájení »Dnů československo-sovětského přátelství« jsme byli na filmovém představení »Akademik Pavlov«.

Tento geniální člověk usiloval o nový, lepší způsob léčení nervové choroby. Konečně, po úporné cestě, došel ke svému cíli. Jeho práce byla těžká. Car se o vědu nestaral a proto neměl Pavlov skoro žádné prostředky k bádání.

Příchodem sovětské vlády se podmínky zcela změnily. Pavlov dostal veškeré prostředky a klid, aby se mohl plně věnovat vědeckým pracím. Je překvapující, že nebyl komunistou. Ano, v SSSR není rozdílu mezi komunisty a nekomunisty. Je tam vážen každý, kdo pracuje, ať tělesně nebo duševně pro blaho své socialistické vlasti.

Ale nemyslete si, že vědec Pavlov nesouhlasil se socialistickou politikou. Na přednášce v USA se nejlépe projevilo jeho smýšlení.

Novinář, chtivý sensace, se otázel Pavlova: »Podle vás není rozdílu mezi králem a horníkem!«

»Je.«

»Jaký?»

»Jeden z nich je užitečný.«

R. 1936 umírá tento velký učenec. Jeho poslední slova patří kom-somolcům: »Jestliže se chcete v práci setkat s úspěchem, konejte ji vášnivě.«
J. Hodan, III. A., chl. střední škola v Hranicích.

První pionýrský oddíl Junáka na Lipensku.

První pionýrský oddíl Junáka na Lipensku byl založen na dívčí stř. škole v Lipníku n. B. 17 pionýrek se představilo na slavnostním společném shromáždění ZO dne 23. února t. r. místní vedoucí oddílu POJ, zástupcům TOS, ZO gymnasia, chlapecké stř. školy, chlap. a dívčí národní školy, učitelskému sboru a všem zákyním. Každá pionýrka ohlásila, proč vstupuje do POJ a přečetla své závazky. Přihlášky přijala vedoucí oddílu.

Kulturní úderka skupiny CSM, při čtvrtých třídách dívčí i chlapecké střední školy v Lipníku n. B. nadvládila za vedení odbor. učít. B. Eberleové velmi zdařilé pásmo k výročí únorových událostí. Předvedla je na slavnostním shromáždění žactva 23. února 1950, kde vzpomněla též 32. výročí založení sovětské armády. Pásmem oživila školní skupina CSM též členské schůze III., VI. a XII. organizace KSČ, kde sklídila zasloužený potlesk a pochvalu.
J. B.

Neviditelný nepřítel.

V Praze jsme se zastavili v rozhlasu. Bylo to právě po audienci u pana ministra školství, věd a umění prof. dr. Zdenka Nejedlého. »Nebojíme se ani čerta,« říkali jsme si potichu i nahlas. Žili jsme totiž ještě myšlenkami u svého pana ministra, kde nám bylo tak krásně. A tak jsme s velkou odvahou vkročili do budovy rozhlasu. Ale co to? Octlí jsme se v mraveništi, kde všechno pobíhalo sem tam, motali jsme se dokola a nemohli jsme najít cestu. Jen výtahy jezdily dolů a nahoru a opačně bez přestání.

Co budeme dělat? Sháněli jsme pana šéfredaktora, až nakonec se nás ujala paní dr. Kolářová. Byli jsme již klidni. Bavili jsme se a zatím nás paní doktorka vedla do vysoké a mohutné místnosti, kde s námi měla natočit snímek. Rozhlíželi jsme se, nic jsme neviděli, jen v koutě klavír a na stropě připevněný mikrofon. A již začínáme mluvit. Nevíme, jak naše hlasy zní a když si chceme napovědět, již neviditelný nepřítel důkladně zaznamenává každý zvuk. Jsme poděšení. Jak to napravit? Musíme však dále. I přestávky náš neviditelný nepřítel důkladně zaznamenává. Jen pomalu se smiřujeme s okolím. Mluvíme o návštěvě u pana ministra, povídáme o tom, že navštívíme i pana předsedu Národního shromáždění, hovoříme o naší škole a práci. Stále nám to však nějak nejde. Teprve zpěv písniček, které jsme zazpívali panu ministrovi, nás uklidnil. Opět jsme se cítili v jeho blízkosti a strach s nás spadl.

Bylo nám jaksi podivně, když jsme skončili. Ale paní doktorka nás ubezpečovala, že nemusíme mít obavy, že snímek je zdařilý a také

nám ihned náš rozhovor předvedli. Divili jsme se, jak je to možné, že na snímku vypadá naše první vystoupení v rozhlasu jinak, než jak jsme si je sami představovali. I nám se to začínalo líbit a trochu jsme se uklidnili.

Pak nám paní doktorka ukázala některá studia, viděli jsme, jak se natáčí orchestr, jak se nacvičují různé reportáže a pod. Loučili jsme se slibem, že až pojedeme v létě do Prahy, přijdeme se opět podívat. To nás již neviditelný nepřítel nebude tak strašit.

Květa Nesvadbová, předsedkyně ZO střední školy v Soběchlebských.

Kulturní brigáda v redakci.

Redakce Lidových novin se nás ujala a poskytla nám nejvíce pomoci v našem úsilí, vybudovat novou školu na Záhoří. A když jsme jim napsali, že pojedeme do Prahy, ihned nám sdělili, že je máme určitě navštívit. A tak jsme se celé odpoledne jednoho dne v Praze připravovali na návštěvu redakce Lidových novin. A protože jsme se hodně těšili, přišli jsme místo ve 2 hod. až o půl 4. hod. Vedoucí Vladimír Smutný, u něhož jsme se měli hlásit, byl již na odchodu. Neobtěžoval dosud, ale když nás uviděl a slyšel, že jsme ze Soběchlebských, odložil klobouk a zimník a již seděl mezi námi veselý, milý a spokojený. Pozval ještě některé své spolupracovníky a vyprávěli jsme. Pořádali jsme o své škole, o naší práci a našich plánech. Pan Smutný nám pověděl radostnou zprávu, že patronát nad naší školou převzímou čsl. spisovatelé! Zajásali jsme — byli jsme opravdu šťastni.

Pak nám ukázali redakci. Dálnopis, sekretariát, knihovnu, archiv. V archivu jsme se zdrželi nejdéle. Již se však vracíme zpět. Nám bylo dobře. Opět jsme si seděli ke stolu. Pan Smutný nám předává knihy J. Drdy: »Němá barikáda« s autogramem. Je to dar, který pro nás připravil šéfredaktor Jan Drda. Litujeme, že jsme nepřišli ve 2 hodiny, jak jsme původně chtěli, neboť s námi chtěl p. šéfredaktor rovněž mluvit. Ale již se stalo a spokojujeme se radostí z jeho knížky, kterou jsme si pak hned cestou z Prahy celou přečetli.

Na práci, kterou s námi celá redakce Lidových novin měla, jsme pak zazpívali. Při zpěvu se otevírají dveře, jedny, druhé, a za chvíli je redakce plná redaktorů, úředníků i úřednic. Všichni naslouchají a usmívají se na nás.

Ale je již 6 hodin a my musíme na večeri a do divadla. Loučíme se neradi a dlouho. Ale všichni nám slibují, že nám pomohou, my slibujeme, že jim budeme hodně psát a že se na ně opět přijedeme podívat.

Odcházíme šťastni, veselí a s jásotem. A již si také dopisujeme. Jsme rádi, že jsme našli tak milé a dobré přátele.

Edita Zámorská, zákyně III. třídy střední školy v Soběchlebských.

Boříme hráze mezi úřady a dětmi.

Pozvala nás rada okresního národního výboru. Pan předseda ONV Emil Zacios nás srdečně přivítal a řekl, že je to po prvé v historii

hranického zámku, co byly přijaty školní děti v radě. A pak jsme pověděli všem členům rady ONV o své návštěvě u pana ministra školství, věd a umění prof. dra Zdeňka Nejedlého, u pana dr Oldřicha Johna, předsedy Národního shromáždění, v rozhlasu i v redakci Lidových novin. Naše matička Praha nás přivítala opravdu krásně. Dala nám celou řadu poznání, jak dnešní nejvyšší představitelé našeho lidu dovedou jednat se všemi, kdož se na ně obrátí. A také rada ONV nás vyslechla pozorně a laskavě. Všichni byli s naší zprávou spokojeni a slibili nám, že i u nich najdeme vždy pomoc a podporu. Šťastní jsme odjížděli z Hranic do Soběchlebs. Přesvědčení, že se všemi přáteli ve svém boji o novou školu na Záhoří skutečně zvítězíme...

Těšíme se, že členové rady ONV na nás nezapomenou, a že nás opravdu pozvou jako kulturní vložku — osvěžení — v jejich těžké a odpovědné práci při budování republiky.

Anežka Buchtová, jednatelka ZO střední školy v Soběchlebsích.

Zloději na Kačeně.

Majitelem mlýna na Kačeně nedaleko Špiček byl kdysi mlynář Dobrozemský. Říkalo se, že mlynář je velmi bohatý.

To se dozvěděli loupežníci a jednou večer mlýn přepadli. Nikoho nepustili ven, aby nezavolal pomoc. Jenom děvečka, která sloužila ve mlýně, prolezla mlýnským kolem a utíkala do Špiček volat o pomoc. Hned se sběhli na dědině sedláci, i pan učitel Špilka vzal flintu, a šli na Kačenou. Pan učitel Špilka cestou vystřelil, lupiči se polekali a utekli. Nikdo se nedozvěděl, kdo to byl. Hrdinná mlynářka prý vypíchla vařechou jednomu lupiči oko. Po několika letech se usadil pod Doubravou muž, který měl jedno oko vypíchnuté. Lidé říkali, že prý i on byl mezi lupiči. Rudolf Selzer, žák nár. školy ve Špičkách.

LITERATURA

Státní nakladatelství dětské knihy v Praze, vydalo:

Kornej Čukovskij: **Všechno naruby.**

Veršovaný příběh o zvířátkách známého sovětského autora. Přeložili Tatjana Hašková a Jan Dořina. 24 stran kvartového formátu. Barevnou obálku a množství většinou celostránkových kreseb kreslil Josef Bidlo. Vydalo Státní nakladatelství dětské knihy v edici pro nejmenší, kterou rediguje Ondřej Sekora. Cena brož. výtisku 25 Kčs.

Božena Němcová: **Pan učitel.**

Lidová povídka. Upravil a úvod napsal Miloslav Novotný. Obálku a ilustrace kreslil Karel Müller. Kniha vyšla v edici pro střední školy v redakci Olgy Neumannové. Vydalo Státní nakladatelství dětské knihy. Brož. 12 Kčs.

Anna Malinská: **Děti jdou městem.**

Příběh dvou dětí ve velkoměstě. Vydalo Státní nakladatelství dětské knihy v edici pro nejmenší, kterou rediguje Ondřej Sekora. Barevnou obálku i množství ilustrací v textu kreslil Emil Posledník. Cena šité brožury 25 Kčs.

K. Koch:

Žijeme na dně bývalého moře.

Začíná doba výletů. Každým rokem přichází na Helštýn mnoho školních výletů, aby si děti prohlédly zříceniny starého hradu. Při té příležitosti si mohou všimnout i opuštěných lomů s téměř svisle uloženými vrstvami, na jejichž úpatí najdou menší vrstvy nebo balvany podobné betonu, t. zv. slepenec. Vrstvy i slepenec vypravují, že i u nás se vystřídalo moře.

Před dávnými věky bylo v Evropě takové podnebí, jaké je dnes v horkém zeměpáse. Rostly zde stromovité kapradiny, přesličky a plavuně. Mohutné vodní přívaly nahromadily stromy v dnešní ostravské a hornoslezské kamenouhelné pánvi. Moře přikrylo stromy nánosem bahna a tak se vytvořilo mnoho vrstev stromů a bahna, a když moře zmizelo, stromy pod mohutnými vrstvami bahna zuhelnatěly a proměnily se v kamenné uhlí, které se dobývá na Ostravsku a v hornoslezské pánvi.

V našem kraji vznikly z mohutných vrstev mořského bahna oba pásy hor, které se táhnou na pravém břehu Bečvy od Hrabůvky k Bohuslávčákům a k Veselíčku, na levém břehu od Hranic ke Hlíněsku. Místy tvoří zkamenělé bahno vrstvy, které můžeme dobře pozorovat v každém okolním lomu, místy vznikl souvislý kámen bez vrstev, tak zvaná droba, která se v okolních lomech láme na šterk a na dlažební kámen. Vrstvy měly původně takovou polohu jako mořské dno, na které se ukládaly, ale časem se změnami zemského povrchu zvrásnily a zpřehýbaly a dostaly nynější polohu. Některé vrstvy, t. zv. břidlice, jsou tak jemně štípatelné, že se z nich lámaly břidlice na krytí střech. Nachází se v Nizkém Jeseníku u Hrubé Vody, u Střelné, Budišova a jinde. Tyto usazeniny mořské se vytvořily v t. zv. kamenouhelném útvaru. Jeho spodní část, která neobsahuje uhelných vrstev, se nachází nejen v našem nejbližším okolí, nejen v Jeseníku, ale i na pravém břehu řeky Moravy.

Přešly věky. Z původního mořského bahna stály zde již hory navrstvené z břidlice a droby.

A zase přišlo moře. Mořský příboj bil mohutnými vlnami do skalnatých břehů, drobil je, skály větraly a úlomky se dostaly na mořské dno na úpatí skalnatého mořského břehu. Tam se zanesly novým bahnem. Když moře opět ustoupilo, nové bahno zase zkamenělo, slepilo původní úlomky a tak vznikl slepenec, který najdeme na úpatí horského pásu od Hranic k Hlíněsku i od Hrabůvky k Veselíčku všude tam, kde byl mořský břeh.

Až takový slepenec najdete, pokuste se kousek rozbít. Uvidíte,

že napřed povolí hmota, která úlomky slepuje, protože je mladší než úlomky, které jsou tvrdší a starší.

Oba horské pásy jak od Hranic k Hlinsku tak od Hrabůvky k Veselíčku spolu vespod souvisejí. Všechno, co leží v údolí Bečvy mezi nimi, jsou naplaveniny mladší. Geologicky nepatří tedy horský pás od Hranic k Hlinsku ke Karpatům, jak se někteří mylně domnívají. Karpatské hory jsou mladší. Jejich první výběžky tvoří hostýnské hory a Javorník Kelčský.

Událost z doby okupace z Dolních Nětčic.

Třetí květen roku 1945 vryl se našim občanům hluboko do paměti. Byl to den pro ně tragický a plný hrůzy. Když 2. května ustupovali k večeru Vlasovci od Horních Nětčic k Dolním Nětčicům, vjelo jedno auto do příkopu. Auto tam nechali a jeli do Soběchlebska, kde přenocovali. Do rána partyzáni auto zapálili. Když se to občané dozvěděli, hned ráno šli se tam ze zvědavosti podívat. Ani si nepomysleli, že jsou pozorováni dalekohledy Vlasovců, kteří si pro auto jeli. Když viděli, že jsou tam lidé, začali střílet z kulometů. Pak přijeli do vesnice a celou ji obtočili. Lstí lákali občany ven střelbou a voláním o pomoc.

Pak muže začali chytat. Když jich měli asi šedesát, odvedli je k pomníku padlých, postavili k plotu a vyslyšeli je, kdo zapálil auto. Když pachatele nenašli, tak je vedli do Soběchlebska jako zločince. Tam je zavedli do hostince, kde je vyslyšeli po druhé a řekli, že jak se žádný nepřítel, bude každý čtvrtý odstřelen.

Když se pachatel nepřihlásil, tak vybrali z občanů 25 mužů, které odvedli do vedlejší místnosti, kde je bitím nutili k přiznání. Těžko se loučili mladí se svými spoluobčany. Pan Hlavica a bývalý pan starosta Dohnálek navrhli, že jim auto zaplatí anebo seženou druhé. Vlasovci s tím souhlasili. Občané měli dát v náhradu auto pětistunové a nesmělo být ani na benzin ani na naftu, jen na dřevoplyn.

Byli určeni dva občané, kteří měli auto zaopatřit v Soběchlebsku, ale nesehnali je. Tak se uradili, aby se jelo do Lipníka. V Lipníku jim auto ochotně zapůjčil pan Mik, majitel kamenolomu.

Občané čekali netrpělivě, jak tam poráží. O jedné hodině se vyslání vrátili a ohlásili občanům, že auto mají, že přijede o 2. hodině. Občané se potěšili, že auto bude a tím budou všechny životy zachráněny. Ale auto nejelo. Stísněnost a nejistota stoupaly. Konečně těsně před čtvrtou hodinou auto přijelo a občané byli zachráněni a propuštěni na svobodu.

Tuto smutnou událost si připomínáme každým rokem 3. května. Marie Hradilová, národní škola v Dolních Nětčicích.

Byli jsme v Olomouci.

Pozval nás pan krajský školní inspektor Antonín Travěnek, abychom přijeli do Olomouce a úředníkům školského referátu pověděli o své návštěvě u pana ministra. Těšili jsme se na návštěvu. A tak jsme se také rádi vydali na cestu. Nevadilo nám, že musíme vstávat

o 4 hodinách. To přece nic není. Ale aby žáci jeli na krajský školský referát, to již stojí za to. Měli jsme ovšem obavy, ale nedali jsme je na sobě ani znát, neboť naše radost byla větší.

Na nádraží v Olomouci nás očekával sám pan krajský školní inspektor. Přivítal nás srdečně a bylo vidět, že i on má radost z naší návštěvy. Největší překvapení nás však očekávalo, když jsme vyšli z nádraží budovy. Před nádražím nás očekávali úředníci a úřednice školského referátu s autobusem. Všichni jsme se seznámili a prý si máme nasednout, že nám ukáží nejlepší školy i vzorovou školu v Olomouci. Byli jsme nadšení a radostí jsme zajásali. A již jsme jeli. Všichni s námi mile hovořili a než jsme se nadáli, stáli jsme před první školou. Byla to krásná nová škola mateřská, dílo pana krajského školního inspektora A. Travěnce. Krásná škola! Až nám zrak přecházel z té krásy, čistoty a světla.

Ale již znovu nasedáme na autobus a jedeme dále. Škola střední. Krásná nová budova. Všichni nás vítají. Prohlížíme si školu a v duchu si říkáme: »Kéž bychom se dočkali i my takové školy...« Nezavidíme však, neboť dnes již víme, že i u nás bude zanedlouho stát taková nádherná školní budova.

Nejdéle jsme se zdrželi na vzorné střední škole, která je i pro výchovu budoucích učitelů a patří k pedagogické fakultě. Pan ředitel nás vítá rozhlasem, hraje na přivítanou pochod, Předsedkyně naší ZO děkuje do rozhlasu a již si prohlížíme školu a třídy. Krásné třídy! Všude ruch a práce! Výzdoba krásná. Největším překvapením je pro nás 150letý sbor této školy. Shromažďuje se a chce nám zazpívat. 150 zákyň zpívá a my zadumaně nasloucháme... Takovou krásu! Píseň na naši počest zní jásavě a pak doznívá. Dlouho se nemůžeme probrat z překvapení a naše předsedkyně znovu děkuje za darovanou krásu. Dlouho se nemůžeme rozloučiti, ale již příliš dlouho jsme se zdrželi. Spěcháme k autobusu, chceme odejít, ale nemůžeme. Ztratil se nám náš pan ředitel a pan učitel. Nemohli se odpoutat od této školy a musejí jsme pro ně jít, abychom mohli jet dále.

Přijíždíme k další škole. Tam máme poradou se školským referátem. Předseda pan krajský školní inspektor. A již zahajuje. Vyprávíme o Praze, o audienci, o parlamentu, o naší práci, o škole. Je živo. Máme všichni radost. Všichni cítíme, že nastává nová doba, krásnější a poctivější. Všichni se odhodláváme ke společné práci za stejným cílem:

Loučíme se se všemi drahými přáteli, tiskneme si ruce a odjíždíme s krásným pocitem, že již nejsme sami, jak jsme byli ještě před 1/2 rokem. Těšíme se z našeho úspěchu a bylo by dobře, kdyby i lidé ze Záhoří a zejména občané ze Soběchlebska pochopili, že je třeba budování i na Záhoří a nikoliv rozbíjení práce a snažení...

Zákovská organizace střední školy v Soběchlebsku.

Skládaly jsme slib.

Já mladý pionýr lidové demokratické republiky Československé slibuji před svými druhy...

Těmito slovy jsme vstoupily, my pionýrky střední školy dívčí v Hranicích, dne 26. března 1950 při okresní konferenci ČSM v so-

kolovně, jako první oddíl do řad nejmladších budovatelů socialismu. Byla to pro nás slavná a nezapomenutelná chvíle, když jsme s pionýrským pozdravem nastupovaly na jeviště k slibu. Naši starší kamarádi, svazáci a svazačky, přijali nás mezi sebe povstáním a dlouhodrvajícím, bouřlivým potleskem. Za toto milé přivítání jim srdečně děkujeme. Po kratičkém programu, kterým jsme se představily, obdržely jsme legitimace a rudé pionýrské šátky. Jsme hrdy na tento šátek a plně si uvědomujeme, že nás zavazuje k tomu, abychom byly všem chlapcům a děvčátům příkladem, neboť prvním úkolem každého pionýra je dobře se učit a pomáhat budovat svoji socialistickou vlast. A proto po vykonaném slibu s chutí do práce.

Pionýrky tř. Ic. střední školy dívčí v Hranicích.

Staré pověsti ze Zámrska.

Psáno ve starém lidovém nářečí.

Pod Velíkonocou, na svítákovéj louce, tam hde rostou ty staré vrby, věřte si temu lebo né, bejvával za starých časou Hasrman. Ale dycky enem do svatého Jána. Dyž se o svatém Jáně voda ve zhlani postrácala, dycky se stratil a žádnej nevěděl hde. Staří lidí povídali, že prej chodil topit lidi až ke Kroměříži do Moravy. Skoro z vesna se ten milej Hasrman, když byla zhlaň vrchovatá, zasejk vrátil. Pravím to tak akorát, jak nám to naša prastařenka vypravovala. Pochodila z Kelče ze Svitákového, a tu rolu tam měli od nepaměti.

Dyž byla malé děvčacko, tož baj toho Hasrmana viděla. Bylo to právě přespoledne, dyž se vydrápal ze zhlane — a hup — na starou vrbu. Byl to prej takovej ogarec všivej, celej pokřivenej a hrozně nevzhlednej. Viasy zelené jak šáši, lebeňu jak hroticu, břuch nemlich jak ropucha a nožky jako trestky do fajky.

Atož ten milej Hasrman vyhřejeval se ležaci na vrbě, jakoby se nechumelilo. Sluníčko pěkně hrálo. Nebyl starej — ani mladej. Šak Hasrmanovi je prej roky těžko uhodnout. Najednouc se otočil a podíval se vyvalenýma očima na stařenku. Vtej by se nebyl kanoutky krvi dořezal. Tak se polekala. Ale ftem už tu byli jejich tatíček s motykou — atož kalupem na Hasrmana. Ale milej Hasrman jak ho změřčil — žblunk — a už ho nebylo. A vodu za sebou ve zhlani tak zakalil, že nebylo vidět ničeho.

Ešče moc a moc let bylo prej tam teho Hasrmana vidívat. Ale dycky enem do svatého Jána. Žádnej se nepamatoval, že by ten Hasrman nekomu byl ublejšil. To né —. To byl prej dočista z gruntu dobrej Hasrman. Co ho lide vidívali, pořád chodil bosky. Ani botou neměl. To, že si Hasrmani umijou šít boty sami, je prej starého čerta pravda. On neuměl nic — leda tak postrašit malé děti. Prve nebylo hučnice, a tak se podvelíkonočím jezdívalo z Kelče. Za večera milej Hasrman, ledakomu hupl na ocas voza, a pěkně se svezl až do Zábranskovej hulice. A potom hup — a zase změtal pod Velíkonoc. Dyž ten Hasrman byl takovej hloupej, byl nakonec všeckým na opícu.

F. T.